Tüstav Arşivi
Orhan SİLİER
Bağışı

Sosyalizm için; Emperyalizme ve Faşizme karşı, devrim mücadelesinde

PROLETER

sayı 2

"ULUSAL VE TOPLUMSAL KURTULUŞ, BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ VE SOSYALİZM SORUNUDUR..."

başyazı N. Tekin

Uşak olayları ve «tertip» mantığı...

"Kitlelerin tarihsel öncülük gücü; işte Marx'ın en çok değer verdiği şey;" V.İ.Lenin.

Geçtiğimiz ay ülkenin her yanında faşist saldırılar yine yoğun bir biçimde sürdü. Kardeşlerimiz, insanlarımız, Maden'de bıçaklandı, Çorum'da kurşunlandı. Adana'da yakıldı. Elde bulunan bütün veriler, bu terör politikasının artacağını gösteriyor. Faşizm bütünüyle umudunu yaratacağı zulüm ve dehşetin yoğunluğuna bağlamış durumda.

Erken seçim tartışmaları, faşist saldırılar ve korkunç bir yalan ve demagoji fırtınası içinde ülke çalkalanmaktadır... "İlerici Basının güvenliği için nöbet tutmaya hazır olanlar", "Demokrasiyi savunma komiteleri" önerenler, "sandık savunma komitelerinin hazırlığında" bulunanlar... Doğru uygulanabilirse, hepsi iyi güzel ve olumlu şeyler. Ama bunca olayın, önerinin içinde bir tanesi var ki, bir kez daha Marx'ın yukarıdaki sözlerinin ne denli haklı olduğunu öğretiyor bize. UŞAK HALKININ ANTİ-FAŞİST DİRENİŞİ.

"Uşak'ta gözaltına alınan 180 devrimci öğrenciye yanlış ifade verdirmek için polis tarafından işkence yapıldığı ileri sürülmektedir. Halkın, Yay-Kur öğrencilerinin ve Belediye Başkanı Muhterem Kemikli'nin sürekli direnişi karşısında Hami Özer ve Ümmi Erdal dışındaki devrimciler serbest bırakılmıştır." (VATAN, 21.3.1977)

Bilindiği gibi "Uşak Olayları" bir devrimci Yay-Kur öğrencisi olan Haydar ÖZTÜRK'ün öldürülmesi ile başlamış devrimci gençlerin elleri üzerinde bir bayrak, cenazenin arkasındaki Uşak halkının anti-faşist gösterileri ile sürmüştü. Gece arkadaşlarının cenazesini yurtlarında tutan devrimci öğrencilere gözyaşartıcı-sis bombalı yaylım ateşli Polis-Jandarma taarruzu olmuş, sayısız genç ve halktan kişiler yaralanmış, 200 civarında devrimci gözaltına alınmış ve Semiha ÖZGÜR isimli bir genç kız da yaylım ateşi sonucu öldürülmüştü. Tüm bu teröre rağmen kimse

(Devamı arka sahifede)

TİP büyük kongre kararları üzerine...

"Sosyalist" partilerden TİP I. Olağan büyük kongresi toplandı. Genel görünümü itibarı ile ve özel olarak Kongresinin yansıttıkları ile TİP, bizce bu tür partilerin ciddiye alınmaya değer olanıdır.

Savunduğu burjuva ideolojisine, lider kadrolarının geçmiş deneyimlerde (ideolojilerine paralel olarak) gösterdiği uzlaşmacı tutumlarına rağmen TİP, işçiler içinde belli bir yaygınlık, demokratik kitle örgütleri içinde yönetimlere egemen olacak ölçüde etkinlik sağlayabilmiştir. Bunlar düşünülürse TİP'in ciddiye alınmasının gerekliliği anlaşılabilir. Bir yanlış, yaygın ve etkili olduğu ölçüde tehlike olarak kabul edilmelidir. O yanlış geçmişte mahkum edilmiş olsa bile.

TİP'in ideolojik, politik ve örgütsel eleştirisi uzun ve çok yönlü bir çalışmanın konusudur. TİP programının, tüzüğünün ve "sicil" inin gözden geçirilmesini gerektirir. PROLETER konuyu bu biçimiyle en yakın sürede ele alacak ve sizlere iletecektir. Bu yazımızın konusu ise yalnızca TİP I.Büyük Kongre kararları üzerine düşüncelerdir.

KONGRE KARARLARI MI, PROGRAM ÖZETİ Mİ?

Bir partinin kongre kararları demek, gelecek kongreye dek partinin başarması gereken görevlerin karara bağlanması demektir. Böylece partinin güncel olarak yapacağı işler, alacağı önlemler saptanır. Bu kararlar muğlak ve yuvarlak olmamalıdır... Tersine kim tarafından, neden, nasıl, nerede, ne zaman başarılacağı ya'da yerine getireceği somut olarak söylenmelidir.

Özel olarak kongre kararları zaten parti programında bulunan taleplerin yinelenmesi değil, talepler doğrultusundaki iki kongre arası somut eylem programı demektir. Bunun bir plan haline getirilmesi, düzenlenmesi ve yürütümü Merkez komitesinin işidir.

TİP kongre kararları ise bir program özeti şeklindedir. Orada söylenenler belki bir parti programı için somut ama kongre kararları olarak soyut şeylerdir. Somut öneriler ise seyrek serpiştirmeler biçimindedir.

Kongre kararlarının uygulanabilir, üstelik bizzat parti tarafından uygulanabilir hedefler manzumesi olması gerektiği ilkesini (1) saptadıktan sonra TİP kongre kararlarını bir bakış açısıyla gözden geçirelim

1) Kurulduğu günden başlayarak güncel görevin demokratikleşme olduğunu belirleyen, programında ve tüzüğünde bu temel görevin altını çizen TİP...,

Devamı Sayfa 19'da

Tüstav Arşivi

sinmemiş ve gözaltındakiler de serbest bırakтılmışlardı. Hiç bir örgütlenmenin ürünü olmayan, faşist cinayetlere bir tepki olarak ortaya çıkan UŞAK ANTİ-FAŞİST DİRENİŞİ, en azgın polis-jandarma terörüne rağmen de yılmamıştır.

Bugün Uşak, askeri müdahale sonucu sükunete kavuşmuştur belki. Kitleler belki, sade yurttaşlar olarak evlerine dönmüştür. Ama üniformasız faşistlere zehir olmuştur UŞAK.

Proleter sosyalist hareketin "Uşak Olayları" ndan çıkaracağı önemli dersler vardır. Elbetteki Uşak direnişi büyük eksiklikleri içerir. Örgütlü, üstelik silaha dayanan bir şiddet hareketini alt edecek biçimde örgütlü değildi, o hareket. Ama Türkiye halkının anti-faşist mücadele azmini ispat etmiştir. Kitlelerdeki maddi kuvvetin yalın ama çarpıcı bir ifadesini ortaya sermiştir. UŞAK DİRENİŞİNİN haykırdığı şudur: "Silahlı şiddet hareketine dayanan faşizmi,alтedecek tek güç kitlelerdedir. Onlar bu mücadeleye atılmaya "herkesten" çok isteklidirler,yeter ki, kitleler silahlı şiddete dayanan hareketi alt edecek tarzda örgütlendirilsin."

YANLIŞ BİR EĞILİM

"Olaylar AP ve MHP'nin ortak bir tertibidir" "Uşakta polis-jandarma ve komando üçlüsü terör ve dehşet fırtınası estirdi." (POLİTİKA, 20.3.1977).

12 Mart döneminde bir yanlış eğilim belirmişti. İşkence öyle bir anlatılıyordu ki, "işkencenin adı" kendinden korkunç bir hal almıştı (ki bu propagandayı, bilhassa en az işkence görenler hatta hiç görmeyenler görmüş gibi yapıyorlardı). İşkenceyi ve işkenceye dayanan rejimi teşhir ederken onu, yurtseverler arasında yılgınlık (faşistlerin de işkenceden güttükleri amaç budur) yaratmayacak tarzda yapmak gerekir.

Ve yine herşeye provakasyon, tertip gözüyle bakmak alışkanlığı... Kitleler ayağa kalkmış,mücadeleye atılmış, belli başarılar da sağlamış böylece kendilerine güven gelmiş. Tut buna "tertip" de. Belki olaylar MHP'li komandoların cinayetiyle başladı ama "kitlelerin tarihsel öncülük gücü" bir çok şeyi değiştirmişse, artık öne çıkartılması gereken işin bu tarafıdır.

12 Mart'ta bu tür sapık mantıklar, en belirgin örneklerini faşizmin yargıçları önünde ve edebiyat alanında verdiler. "Yaralısın" ve "İmparator" gibi...

Uşak olaylarını bir provakasyon, faşizmin bir yörede daha kazandığı başarı, halkın sinmişliği, "terör ve dehşet fırtınası" diye sunmak, hem gerçek dışıdır, hem de yanlış bir anlayışın ürünüdür. Kavgada soluklanan kitlelere, yılgınlık telkin edilemez. Ülkenin diğer yörelerine parlak bir örnek olabilecek davranışı kimse "kara" bir haber gibi gönderemez. Bu anlayış işçi sınıfına yabancıdır. Her işçi "işçi sınıfına yabancı sapık akımların" gerçekte bu akımlar olduğunu bilmelidir. Her işçi kitlelerin tarihsel öncülük gücünü görmezlikten gelerek işçi sınıfını küçümseyen onu burjuva "pasifist - sendikalist" anlayışın dar sınırları içinde tutmak isteyenlerle mücadele etmelidir.

"KİTLE KUYRUKÇULUĞU" ÜZERİNE

Bir de bir müddetten beri, "kitle kuyrukçuluğu yapmak" diye bir lâf dolaşıyor. Yukarıdaki konu ile yakın ilgisi vardır diye bahsetmekte yarar gördük. Kitlelerin "kendiliğinden gelme" eylemlerine seyirci kalmayı tercih eden bir takım çevreler, her önlerine gelene bu yakıştırmayı yapar oldular. "Kendiliğinden gelme" hareketin akışına kendini kaptırarak, gerçekten bu durumda olanlar için bu terim kullanılabilir belki ama, "kendiliğinden gelme olaylara, "doğru devrimci bir yön" verebilme konusunda fedakarca mücadeleye atılmak, "kitlenin kuyruğuna takılmak" demek değildir.

Her ne kadar, bu tür hareketlere "provakasyon" demekle, "kitlenin kuyruğuna takılmış olmak, farklı ama, her iki düşünce de olaylara aynı tür bakıştan kaynağını almakta. Şunu iyice belirtelim: örgütlendirilmemiş, başıbozuk ve doğru hedefe yönlendirilmeyen eylemlerin başarı oranları şüphelidir. Fakat, bu tür hareketlerin hepsinin altında (!) birşey (!) arama ve sonucunda icadetme hastalığına yakalanmak kötü. Paris Komünü deneyine saygı duyanlar, Marx'ın tavrını doğru değerlendirebilmelidirler. Ve de Lenin'in şu sözleri belleğimizden uzaklaşmamalı:

"... Ama sosyal-demokrasinin işlevi, kendiliğinden hareketin üzerinde dolaşan bir "ruh" olmak ve bununla yetinmeyip bu hareketi kendi programı" düzeyine yükseltmek değildir de nedir? Bu işlev herhalde hareketin kuyruğunda sürüklenmek olamaz..." (Ne Yapmalı?, Lenin).

Bizce geçilen ayın en önemli olayı ANTİ-FAŞİST UŞAK DİRENİŞİ idi. Ve yorumu kısaca bu olmalıydı. Sınıf bilinçli işçiler, bu örneklerin daha da mükemmelleşerek çoğalmasının yol ve yöntemlerini araştırmalıdırlar. Anti-faşist mücadelenin deneyimleri ancak sınıf bilinçli işçilerin güçlü çabalarıyla zenginleşecektir.

"DEVRİMCİ SOSYAL-DEMOKRASİ, REFORMLAR UĞRUNA MÜCADELEYİ EYLEMİNE HER ZAMAN KATMIŞTIR VE ŞİMDİ DE KATMAKTADIR. AMA SOSYAL-DEMOKRASİ İKTİSADİ AJİTASYONU SADECE HÜKÜMETTEN ÇEŞİTLİ TEDBİRLERİ YERİNE GETİRMESİNİ İSTEMEK İÇİN DEĞİL, AYNI ZAMANDA (VE ÖZELLİKLE) HÜKÜMETİN BİR OTOKRATİK HÜKÜMET OLMASINA SON VERMESİNİ İSTEMEK İÇİN KULLANIR. ÜSTELİK DEVRİMCİ SOSYAL-DEMOKRASİ, HÜKÜMETTEN BU İSTEĞİNİ YALNIZ İKTİSADİ MÜCADELE ALANINDA DEĞİL, AYNI ZAMANDA, SİYASAL VE TOPLUMSAL HAYATIN, HANGİSİ OLURSA OLSUN, BÜTÜN ALANLARINDA İLERİ SÜRMEYİ GÖREV SAYMALIDIR. KISACA, DEVRİMCİ SOSYAL-DEMOKRASİ, BÜTÜNÜN BİR PARÇASI OLARAK REFORMLAR UĞRUNA MÜCADELEYİ ÖZGÜRLÜK UĞRUNA VE SOSYALİZM UĞRUNA DEVRİMCİ MÜCADELEYE TABİ KILAR." *(NE YAPMALI? V.İ.Lenin).*

PRATİK ÇALIŞMANIN ŞEKİLLERİ

"BİZ TEORİCİLER OLARAK, PROPAGANDACILAR OLARAK, AJİTATÖRLER OLARAK VE ÖRGÜTÇÜLER OLARAK "TOPLUMUN BÜTÜN SINIFLARI İÇİNE GİRMELİYİZ." (*Lenin*)

Bugüne kadar devrimci hareketin dört bir tarafından yükselen ve bugün dahi süregelen aynı ses var: "Kitlelere gidelim!"...

"Gerillacılık" eyleminin 1970-73 koşullarında başarısızlığı ve giderek tüm devrimci hareketin; karşı-devrim cephesi karşısında uğradığı yenilgi ve devam eden faşist terör şartları her örgüt, grup ya da kişide aynı yönelimi getirmiştir:

"Kitlelerle bağ kurabilmek, onlara dayanmak"

Bu yönelimin kaynaklarından en önemlisi yenilginin nedenleri üzerinde yapılan yorumlardır. Varılan sonuç; yenilginin temelindeki nedenin devrimci hareketin kitlelerle sağlam ve sıhhatli bağlar kuramamış olmasıdır. Bu doğrudur.

Devrimci eylem, siyasal planda fedakarlığa, yiğitliğe dayanan, ekonomik planda ise kendiliğinden bir tarzda gelişip yükselir. Fakat, taktik ve strateji (politik ve örgütsel) planda görevlerinin üstesinden gelecek düzeye ulaşamazsa, doğal olarak yenilgi kaçınılmazdır.

Amerikancı faşizm bastırmaktadır...

Proleter devrimci hareket, merkezi örgütlenmesini kuramamıştır...

Ve emekçi kitleler, devrimci bilinci yeterince kavrayamamış ve yine emekçi kitlelerle, kadrolar arasındaki kalıcı bağ sağlanamamıştır...

İşte bu üç durum üç acil görevin ortaya çıkmasını getirmektedir. Her yandan "faşizme karşı mücadele", "örgütlenmeli" ve "kitlelere gidilmeli" diye seslerin gelmesi, böyle nesnel bir ortamın sonucudur.

Sorunu bu yazıda, Çalışma Tarzı açısından ele aldığımızdan "Kitlelere gidilmeli" seslenişi ve bu seslenişteki doğru devrimci tutumun saptanmasındaki ayrıştırıcı görevleri inceleyeceğiz.

"Kitlelere gidelim!"... Her zaman geçerli oluşuna karşın çok genel olan bu sesleniş devrimci hareketimizin farklı yönlerinden farklı anlamdaki çağrılar olarak geliyor. Niçin ve nasıl kitlelere? Bu sorulara verilecek cevaplar kimlerin doğru devrimci tutum, kimlerin sapma içinde olduğunu açıkça ortaya koyacaktır (Tabii burada yalnızca devrimci çalışmanın biçimleri sözkonusudur). Çalışmalarında kitleleri esas almayan ve hareketin gelişmesinin ortaya çıkardığı bütün özel mücadele biçimlerini kitlelerin proleter devrimci mücadelesine tâbi kılmayan, kavgada volkan gibi yürek taşımayan, gerçek bir proleter devrimci sayılamaz. Tek başına volkan gibi yürek de yetmez. Sabırlı da olmak gerekir. Bu sabır yalnızca yüzyılların şartlanmalarına karşı değil, egemen sınıfların hertürlü engel, baskı ve yıldırmasına karşı da sabırdır. Açlığa, işsizliğe, hapse ve işkenceye karşı da sabırdır. Biz bugün, sağ hatalara karşı, "sabır" kavramının bu yönünü öne çıkarmakla da yükümlüyüz. Bu "sabır", proleter devrimci sabırdır. Lakin iş söze gelince, bunu söyleyen çok çıkacaktır. İşte "niçin ve nasıl kitlelere" sorusu, pratik çalışmada neye ağırlık tanıdığımız, hangi çizgiyi izlediğimiz sorusuna açıklık getirecektir.

İŞÇİ SINIFININ EYLEMİ VE SOSYALİZMİN BİLİMİ

Marks "devrimci ideoloji ancak kitlelere mal olduğu, onlar tarafından benimsendiği zaman maddi bir güç haline gelir" der. Şüphesiz kitlelerce benimsenmiş "devrimci ideoloji" en muazzam ve yenilmez bir güçtür. Bunun bize yüklediği görev sosyalizmin bilimini kitlelere ulaştırmak, yani hareketimizi sınıf temeline oturtabilmek demektir. Bu mutlu bir gelişmedir ki sosyalizmin bilimi ile işçi sınıfı ve diğer emekçi kitleler arasındaki duvarlar yıkılmıştır. İşçi sınıfı içinden önemli kadrolar yetişmektedir. Fakat ne yazık ki, bilhassa trade-unionizm'in (ekonomizmin) de körüklemesiyle kendiliğindencilik bu kadrolar arasında yaygın olarak görülmektedir. Aslında bu, yansımanın dar bir ifadesi olmaktadır.

(Devamı arka sahifede)

Bugün kitlelerin eylemine kendiliğindenlik egemendir. Politik eylem günümüzde kitleler içinde derin ve geniş boyutlar kazanamamıştır. Sosyalist hareketin örgütsel sorununu çözememiş olması, yani bölünmüşlük, dağınıklık ve amatörlük bütün biçimleriyle boy gösterirken işçi sınıfının eylemine siyasallığın egemen olması zaten beklenemezdi. Yurdun her bir yanında birbirinden habersiz ya da kopuk çevrelerin henüz amatör olan çalışmaları işçi sınıfı eylemini politize etmeye yetmemektedir. Zaten bu mümkün de değildir. Sadece basın alanında büyük kentlerde taşrada 50'yi aşkın yayın organının çıkarılıyor olması, fakat buna karşılık hiçbirinin tirajının 10 bini aşmakta istikrar göstermemesi ne denli büyük bir potansiyelin ne anlamsız biçimde heba edildiğini de göstermektedir.

Sorun bir bakıma da bu birbirinden soyut kopuk çevre ya da grupları birleştirebilmektir. Bu, ortak bir örgütlenme olabileceği gibi bazıları için ortak bir "muhalefet" çizgisinde politik işbirliği ve güçbirliği de olabilir (Biz güçbirliği ya da işbirliği derken bağnaz *"Pekinci"*, *"Moskova'cı"* ve dar gurup zihniyetlilerin dışında bir birliği amaçlıyoruz)

Bu önemli görevin yerine getirilebilmesi ancak sosyalizmin bilimini kuvvetle kavramış, doğru, ileri bir politik çizgiyi azimle izleyebilen kararlı ve işçi sınıfının mücadelesinin bütün görünümlerine yön verebilecek biçimde örgütlenebilmesi özünü yakalayabilmiş bir "öncü" başarabilir... Ulaşılmış sınırlarda acz içinde durursak sadece kendi yeteneksizliğimizi ispat ederiz.

"Bugün binlerce çevre bizim yardımımız olmadan, kesin bir program ve amaç saptamadan, sadece olaylarin etkisiyle her yerde ortaya çıkmaktadır. Sosyal Demokrasi (Proleter Sosyalist Hareket), bu çevrelerin çoğunluğuyla doğrudan ilişki kurmayı ve güçlendirmeyi, bunlara yardım etmeyi kendi bilgi ve deneylerinden onları yararlandırmayı ve kendi devrimci insiyatifleri ile onları harekete geçirmeyi görev edinmelidir. Açıkça anti-sosyal demokrat (anti-marksist) olanlar hariç, ya doğrudan doğruya partiye katılmalarını sağlayın, ya da kendilerini parti ile aynı çizgiye getirmelerini sağlayın. İkinci durumda olanlardan programımızı kabul etmelerini veya bizimle mutlaka örgütsel ilişkiler kurmalarını istememeliyiz. Sosyal Demokratların (Proleter Sosyalistlerin) bunlar arasında etkin bir şekilde çalışmaları şartıyla; uluslararası devrimci sosyal demokrasi (proleter sosyalizmi) davasına sempatileri ve protesto havaları yalnız başına bile yeterlidir. Çünkü bu sempatizan çevreler olayların etkisi altında önce demokratik yardımcılar, sonra sosyal-demokratik (proleter sosyalist) işçi sınıfı partisinin inanmış üyeleri haline geleceklerdir." (Ne yapmalı? Lenin) (paragraf içindeki parantezlemeler bize ait).

Hareketimiz içinde öncülük iddiasıyla ortaya çıkmış olan, bugün de iddisını devam ettiren çok sayıda gurup ya da çevre vardır. Ama sözü edilen görevin başarılmış olduğunu söylemek mümkün değildir. Ve hatta bu "öncü'lerin" tutumlarının, bu görevin başarılmasını her gün yeni bir çıkmaza sürüklediklerini de söyleyebiliriz.

Öncülük görevi, dünya ve Türkiye gerçeklerine dayanmayan taklitçi tekerlemelerle ve dünya sosyalist hareketinin bir parçasına sövmeyi başlıca eylem haline getirmekle başıralamaz. Ya da iz bile bırakmayan salt coşkulandıran kurşun vınlamaları yığınlardan kopuk yöntemler ve günlük mücadelenin çeşitli biçimlerini küçümseyen kendinden başka herkesi suçlayan sekter ve maceracı yollarla gerçekleşemez. Veya uluslararası davaya bağlılık adı altında proletaryanın devrimci mücadelesini köylü eylemi diye çamurlayan fraksiyonculuğun şahikasında ve köylü meselesine zevahiri kurtarmak babından yanaşan bir tutumla da gerçekleşemez. Bu tür özlere dayanan çalışmalar, kısa sürelerde başarılı görünseler de ellerinde bulunan olanakların kendilerini uzun süre yaşatacağı düşünülemez. Her birisi yeni parçalanmaları getirecektir. Dünden bugüne deneylerle de gördük ki, bu tahlil kehanet değil yaşanmış gerçektir. Bizde görülen budur. Hele bazılarının "bu görevi ben başarırım" deyip Don Kişot misali ortaya atılmaları, bu küçük devrimci çevreleri birleştireceğim" diye ortaya çıktıkları halde bizzat kendilerinin bu çevrelere hapsolmaları ve böylece bir küçük çevre haline dönüşmeleri, kendi yakın geleceğinden bihaber başkalarının uzak geleceğine lafeden falcılara benzer. Kendi yakın geleceklerini dahi göremeyenlerin başkalarının uzak gelecekleri üstüne *"falcılık"* etmeye hakları yoktur, olamaz. Şimdi, "kitlelere" diye bağıranların bir kısmı işte böyle kâhinlerdir ve ne mutlu ki

kâhinlik çağımızın çok gerisinde kalmış-

Kısaca özetlersek; amacımız devrimci hareketi sınıf temeline oturtmak, yani sosyalizm ile işçi sınıfı ve yoksul köylülüğün eylemini birleştirebilmektir. Bu amaçla birbirinden kopuk, habersiz,soyut politik çalışmalar yapan yurdumuzdaki sayısız çevreyi birleştirmek, örgütlemek,ya da doğru devrimci hareketle aynı politik çizgide birliğe sokarak devrim davası için seferber etmekle yükümlüyüz. Bu görevi ise ancak, ileri bir teori ve bu teoriye dayanan doğru bir politik çizgi ile donanmış, işçi sınıfı mücadelesinin bütün biçimlerine yön verebilecek örgütlenme anlayışının özünü kavramış kararlı bir "öncü" başarabilir... Ve de ancak bu dilek gerçek olursa "onun ileri bir teori ile donanmış adına lâyık bir "öncü" olup olmadığı tartışma dışı kalabilir. "Devrimci hareketi sınıf temeline oturtabilmek için kitlelere yönelmek gerekir deniyor, doğrudur", dedik. Gerçekten de bu yol biricik yoldur, Kitlelere yönelim sosyalizm açısından başlıca politik anlamda yönelim demektir. Bunun anlamını kısaca açıklayalım:

Kitlelerin siyasi eğitimlerini hızlandırmak, onların kendiliğinden hareketleri içinde daima varolan siyasi bilinci geliştirmek, derinleştirmek... Kitleleri siyasal anlamda eyleme geçirebilmek ve örgütlemek, bu amaçla toplumsal yaşamın her anında ve sınıf mücadelesinin bütün biçimleri içinde ideolojik - politik mücadeleye hız vermek... Çünkü, yığınların eğitiminde yine ve ancak yığınlar tarafından yürütülecek eylem en etkili yoldur. Bütün özel görevler bütün özel yöntemler bu amaca ve hedeflere bağımlı olmak gereğindedir. Ancak kitlelerin siyasi deneyler kazanmasıyla başarıya ulaşılabilir. Öyleyse kitlelere siyasi deneyler kazandırmada devrimci pratik çalışmanın hangi biçimini esas alıyoruz?Bu soruna getirilecek çözüm (sözde değil) eylem olarak da ortaya çıktı mı birçok sorunun da çözümüne anahtar olacaktır.

"SİYASİ AJİTASYON BİZİM ÇALIŞMALARIMIZIN TEMEL TAŞIDIR" (3)

"Biz kendimizi hiçbir çalışma biçimi ya da olanağın kullanımı ile sınırlamayız. Kitlelere seslenebilmek için toplumun bütün kürsülerini kullanabiliriz,kullanmalıyız. Hatta mümkünse kendimiz yeni kürsüler kurmalıyız. Sosyal Demokrasi (P.S.H) eli kolu bağlı durmaz. O faaliyetlerini daha önceden kararlaştırılmış herhangi bir plan veya politik mücadele metodu ile sınırlamaz. Partinin elindeki güçlere uygun olması ve mevcut koşullar altında mümkün olan en iyi sonucun elde edilmesini kolaylaştırmak şartı ile her türlü mücadele metodunu tanır." (Lenin, İskra 1900).

Bir konuyu burada hemen kısaca açıklamanın gereği var. (Propaganda ve ajitasyon kavramları konusunda). Bizde ajitasyon genellikle yanlış ya da eksik anlaşılır. Adamın biraz içi kabardı mı "ajite oldum" der. Bu, ajitasyonu kabaca salt sözlük anlamıyla anlamaktır. Dar kapsamlı bu anlayışa nazaran ajitasyonun anlamı sosyalizmin terminolojisinde daha geniş ufuklar kazanır. Pratik çalışma olarak ajitasyonun daha geniş bir kapsamı vardır. Yine bizde ajitasyonun "yığınları eyleme çağrı" olması gerektiği savunulur. Bu anlayış kesinlikle yanlıştır. Lenin bu anlayışla sürekli mücadele etmiştir. Proleter devrimci anlamda gerek propaganda gerek ajitasyonun ortak niteliği gerçeğin sergilenmesidir.Ajitasyon: Yürürlükteki düzenin ortaya çıkan herhangi bir somut belirtisinden anında yararlanarak yığınlar önünde siyasi gerçekleri açığa vurmak giderek geniş yığınlarda öfke ve hoşnutsuzluk yaratma eylemidir.

Propaganda ise; açığa çıkan ya da açığa vurulan gerçeğin daha sistemli ve bütünsel açıklanması eylemidir. "Somut belirti" ajitasyonda gerçeği açığa vurmanın ve sınıf kinini tutuşturmanın (öfkeyi doğurtmanın) kalkınma noktası, adeta kıvılcımı iken, propaganda da bu "somut belirti", sonuçta verilen bir örnek de olabilir. Belirtilen nedenlerden ötürü ajitasyon genellikle sözle yapılmasına karşılık propaganda yazıyla yapılır. Ne var ki, yazıyla ajitasyon yapılamaz,diye bir mutlak kural koymak anlamına gelmez. Örneğin bildiri ile de pekâlâ ajitasyon yapılabilir. Yapılmalıdır da. Nasıl ki, konferansçı sözle de propaganda yapabilirse. Bu durumlardan anlaşılabileceği gibi, ajitatör ve propagandacının farklı özelliklere sahip olması ise kaçınılmazdır. Şimdi somut bir örnekle sorunu açalım:

Istanbul'un Gültepe semtinde bir Coca Cola arabası 5-6 yaşlarında bir yavruyu ezmiş ve çocuk ölmüştür. (Olay gerçektir) Şimdi ajitatör ne yapacaktır? Gültepe'de su yoktur. Fakat suyun ulaşmadı-

ğı bu emekçi semtinde emperyalizmin Coca - Cola'sı ulaşmakta her yerde bolca bulunmaktadır. Emekçi halkın hayati sorunları işbirlikçi iktidarca yüzüstü bırakılırken emperyalist sömürü toplumun en yoksul kesimlerine pençesini vahşice atabilmektedir. Ajitatör bu çelişkiyi (gerçeği) sıcağı sıcağına açığa vurmalı, giderek gerçeğin daha ve tam bir açıklamasını propagandacıya bırakıp halkta bu vahşete karşı öfke ve hoşnutsuzluk yaratabilmelidir. Bu yolda harekete geçilmelidir ve ajitasyonu halkın dikkatinin Coca-Cola arabası olayına yöneldiği anda olanca gücüyle yürütmelidir. Halkın emperyalist sömürü karşısında duyduğu derin kini tutuşturmalıdır. Propagandacımız ise ajitatörümüzün bıraktığı noktadan sorunu alarak, gerçeği daha da bütünleyerek açıklamalıdır. Örneğin suyun gelmemesinin nedeni, su projeleri için bizzat yine halktan toplanan vergilerin "Coca-Cola imalâtçıları" ve benzeri işbirlikçi sermayeciler tarafından halkı sömürmek için kullanıldığı anlatılabilir. Giderek su isteyen halka, Coca-Cola satan işbirlikçi ile arasındaki çelişkinin sınıf karakterini ve mevcut iktidarın niteliğini açıklayabilir, vb. vb. Bütün bu çapraşık ilişkilerin geniş yığınlar tarafından anında, kolayca anlaşılabileceğini düşünmek hayal olur. Kahvede bir masanın çevresinde propagandacı, 3-5 kişiye sorunu tek tek, sakin sakin, neden ve sonuçlarıyla anlatırken, ajitatör Mehmet'in kahvenin kapısında: "-biz burda yıkanmaya, içmeye su bulamıyoruz, Coca - Cola arabaları yavrularımızı eziyor... Şuraya bir su borusu döşemiyorlar ama, Coca - Cola fabrikası açmaya para buluyorlar. Bu ne biçim düzen?" diye coşku ve kinle halka haykırması... İşte propagandacı ile ajitatör arasındaki fark.

"Ajitasyon, yığınları eyleme çağrıdır" sorunun açıklanmasına gelince Lenin diyor ki,

"Pratik eylemin bir üçüncü alanını ya da üçüncü fonksiyonunu ayırt etmeye kalkışmak" ve "yığınları, belirli, somut eyleme girişmeye çağırmak" gibi bir şeyi bu fonksiyonun içine yerleştirmeye kalkmak, düpedüz saçmalıktır; çünkü tecrit edilmiş tek bir hareket olarak çağrı, ya teorik incelemenin, propaganda broşürünün, ajitatörün söylevinin tabii, ve kaçınılmaz tamamlayıcısıdır; ya da, basit anlamıyla, bir yürütme fonksiyonunu temsil eder." (Lenin, Ne Yapmalı? s. 85).

Örneğin bir gazete biçimindeki ajitatörün görevi siyasi gerçeği, açığa vurmak ve kitlelerde öfke yaratmaktır. Özellikle eyleme çağırmak değildir. Eyleme çağrı, ancak eylemin içinde olanların yapabileceği bir iştir, ve onların görevidir. Köylüler pamuk sorunu için toplantı düzenlemişlerdir. Gazetemiz de bu soruna eğilmiştir. Yapılan yayınlar ve hatta orada bulunan bir arkadaşımızın söylevi, tefeciliğin ve pamuk "ağa" larının ve ürün taban fiyatları politikası ile hükümetin küçük üreticiye karşı hangi oyunları çevirdiğini açığa vurmuş ve giderek köylülerdeki kinini tutuşturmuştur. Öfkelenen yığın birşeyler yapmak amacı ile kıpırdanmaktadır. O anda toplantıyı düzenleyenlerden biri; eylemi koyan olarak, herhangibir yere yürünmesini vb. teklif hakkı ve görevi içindedir. Ayrıca teklifin liderlerden biri tarafından getirilmiş olması, yığın eylemi için avantajdır da. Demek ki orada önemli olan duran yığında eyleme yönelimi getirecek olan öfkeyi yaratabilmektir. Eğer yayınımız iyi, ajitatörümüz yetenekli ve deneyli ise yalnız başına bile pamuk direnişini iktidara karşı bir eylem haline dönüştürebilir ve toplumun diğer katları arasından, özellikle işçi sınıfı arasından aktif destek sağlayabilir. Tabii bu biraz da örgütlenme konusundaki yeteneğe bağlıdır (Ve zaten bir proleter devrimci, adına lâyık militan, çok yönlü bir mücadele adamı olmak zorundadır da).

"Eyleme çağırı özellikle ajitatörün görevi değildir, onu eylemi düzenleyen yapar" derken sözlerimiz yanlış anlaşılmasın. Biz yazımızda bütün ülke çapında siyasi gerçekleri açığa vurmak ve yığınları tutuşturmakla görevli yayın organından ya da bunu meslek edinmiş profesyonel devrimciden, ajitatörden söz ediyoruz. Mahalli görevliden değil. Her gün kitlelere 'direnin', 'savaşın', 'kavga' diye kuru sıkı bağıranlara; 'siz gerçekleri onlara anlatın, onların sınıf kinlerine kıvılcım olun, onlar infilâk nasıl olur size gösterirler ve gücünüz ulaşabilirse gerçeği kavradığı gün onlarla omuz omuza eylemin göbeğinde olun, sizi ancak kutlarız', diyoruz. Biz kitlelerin eylemi içinde ve mümkünse başında bizzat yetişkin devrimci kadroların bulunmasını isteriz. O eylem çağrılarının en mükemmel ve en olgun haliyle yetişkin devrimciler tarafından yapılması şüphesiz karşı-devrimin provakasyonlarına karşı da en emin güvencedir. Biz

yığınlar içinde kök salmanın en iyi yolu olarak onların eylemi içinde ve hatta önünde olmak gerektiğine inanıyoruz. Ne var ki, Türkiye emperyalizm ve işbirlikçileri tarafından talan edilen bir ülkedir ve halkımız tarihinin en alçakça zulmüne hedef olmaktadır. Hergün bilinen ve bilinmeyen birbir olaya sahne olmaktadır yurdumuz. Bütün olayların bizzat içinde olabilecek (yöresel), örgütlenmesini sağlamış bir öncü bugün yoktur. Bu nedenledir ki, biz devrimci kadrolardan birşey isterken onun mevcut koşullar içerisinde olasılığını iyi ölçmeliyiz. Konuyu dağıtmamak için "eyleme çağrı" meselesinde yine öğretmen Lenin'e başvuruyoruz:

"Yığınları eyleme çağırmaya gelince, bu enerjik bir ajitasyon olur olmaz, gerçekler canlı bir biçimde gözler önüne serilir serilmez kendi kendine olacaktır. Bir suçluyu suçüstü yakalamak ve hemen onu bütün halkın önünde ve her yerde teşhir etmek bir sürü çağrılar kaleme almaktan çok daha etkilidir ve etkisi öyledir ki çok kere kimin şu ya da bu gösteri planını teklif ettiğini tesbit etmek imkânsız olur. Ancak hareketin olduğu noktada genel olarak değil, somut anlamda eyleme çağrıda bulunmak mümkündür. Ancak harekete bizzat kendileri girişenler ve bunu anında yapabilenler böyle çağrılarda bulunabilirler". (Lenin).

İyi bir ajitatör yürürlükteki düzenin ortaya çıkan her somut belirtisinden yararlanarak "belirenin sıcağı sıcağına açığa vurulmasını sağlayarak kitlelerde öfke yaratan, onların sınıf kinlerini bileyendir. Eğer bu görevi başarıyla yaptıysa kitlelerin eylemi de doğacaktır".

Halka, 'sömürülüyorsun!', "Eziliyorsun!, 'Savaş! demek yetmez. Ya da fabrikalardaki işçilere, tütün üreticisi köylülere yapılan haksızlık ve zulmü şöyle bir anlatarak onları eyleme çağırmak, işin kolayına kaçmak olur. Eyleme çağrı nedir? Biri cümle, ya da bir iki satır yazı!

Bunu, içinde bulunduğumuz her olayda yaparsınız Ama sürecini baştan sona izleyemediğiniz bir eylemin en keskin noktasında ajitasyonla görevlisiniz. O anda eylem, sizden yığının derin kinini şaplandırmanızı beklemektedir. Kısaca siyasi gerçeği en mükemmel şekilde açığa vursanız da eylem çağrısında bulunmak yetmez. O noktada asıl önemli olan yığınlarda öfke yaratabilmektir. Bu yolda kafa patlatın. Sanmayın ki, işiniz kolaydır. Deney ister, bilgi ister, zor iştir. Yığının öfkesini hemen anında ayaklandırabilmek, egemen sınıfların milyonlar akıtarak yarattıkları yabancılaşmayı bir anda kırmak demektir. Ve yüzyılların şartlanmalarını parçalamanın ne demek olduğunu yaşayanlar gayet iyi bilirler.

Devrimci hareket henüz gelişip kök salma safhasındadır. Günün meselesi siyasal iktidar kurmak değildir. Devrim hazırlık dönemini yaşamaktadır. Niteliği burjuva da olsa bazı araçların kullanımı bizim halkın davasına hizmet etmemizi sağlıyorsa onlardan son katresine kadar yararlanmak gerekir. Bunu reddetmek sekter bir tutum olur. Nasıl ki hareket büyüyüp hızlandı mı ortaya çıkan (çıkması adeta mutlak olan) bazı özel görevlere aktivist, enerjik unsurlar eğilim gösterirse ve bu özel görevlerin de mutlaka üstesinden gelinmesi genel hareketin görevleri arasında ise... Her iki durumda da sorun (kısıtlı olanakları kullanmak olsun, özel görevler olsun, bunları başarıyla uygulamak ve fakat kendi içinde amaçlar haline gelmelerine de engel olmaktır. Ne sendikada çalışan bir arkadaş sendikacılığı asli meslek haline getirmelidir, ne de hareketin faşist saldırılara karşı savunulmasını görevini üstlenen arkadaş tedhişçi olmalıdır. Onlar daima proleter devrimciliğin yığın önderliği olduğunu bilmelidirler.

Evet, biz kendimizi hiçbir çalışma biçimi ile sınırlamayız, dedik. Ama bütün alanlarda daima başlıca siyasi ajitasyon diyoruz... "Ulus ölçüsünde siyasi ajitasyonu programlarının temel taşı yapanlar devrimin geldiğini önceden görememe tehlikesini en azına indirmiş olanlardır". Bu sözlerin derin anlamı hiçbir tereddüte yer bırakmayacak kadar açıktır. Hiçbir pratik çalışma biçimi kitlelerin siyasi eğitimlerinin hızlanması siyasi bilincinin gelişmesi ve proleter devrimci kadroların yetişmesi yolunda siyasi ajitasyon kadar etkili olamaz. Hiçbir ölçüt siyasi ajitasyon kadar proleter kitlelerin ve diğer halk kitlelerinin özlem ve potansiyelini açığa çıkaramaz. Toplumun nabzını öylesine mükemmel veremez. Genel olarak "proletarya Partisi" nin ve özel olarak liderlerin kitle ile bağlarını kuran en iyi araç siyasi ajitasyondur. Ve nihayet siyasi ajitasyon kadroların, giderek "Proletarya Partisinin" canlı hayata olanca varlığı ile bağlı kalmasını, onu yakından izlemesini ve etkileyebilmesini sağlayacak başlıca pra-

tik çalışma biçimidir.

Siyasi ajitasyonun bütün bu *"erdemlerinin yanı sıra kendimizi mutlaka proleter kitlelerle de, siyasi ajitasyonla da sınırlamaktan sakınmalıyız. Siyasi ajitasyon çalışmalarında; proleter kitlelerin dikkati yine bizzat proleter kitlelere çekilmek biçiminde sınırlanmamalıdır. Kim ki işçi sınıfının dikkatini, gözlem imkânlarını ve bilincini, yalnız işçi sınıfı üzerine, hatta başlıca işçi sınıfı üzerine çekiyorsa böylesi sosyal-demokrat (P.D.) değildir. Çünkü kendini iyi tanıyabilmesi için işçi sınıfının, çağdaş toplumun bütün sınıfları arasında, karşılıklı ilişkiler hakkında tam bir bilgisi -sadece teorik bilgisi değil, teorik olmaktan çok siyasi hayatın tecrübesine dayanan bilgisi- olması gerekir" (Ne yapmalı, Lenin, s. 89).*

Kısaca gerçek bir sosyalist hareket, ajitasyonu yalnızca işçi sınıfı kitleleri içinde değil, emekçi halkın bütün katmanları içinde başarıyla yürütmelidir.

MÜCADELE - EYLEM EN İYİ ÖĞRETMENDİR

Kendimizi bir üçüncü sınırlamadan da korumalıyız. Siyasi ajitasyon çalışmalarımızın temel taşıdır, dedik, lâkin tek taşıdır, demedik. Evet ekonomik ajitasyonu inkâr etmedik, etmiyoruz, pratikte de etmemeliyiz. Kitlelerin kendiliğinden (ekonomik) mücadelesi içinde özel olarak ekonomik ajitasyonu yürütmekle de sorumluyuz. Özellikle sendikal mücadele alanında güncel önem taşıyan bir sorumluluktur bu. O eylemler içinde en önde olmak zorundayız. Eğer "önder" olmak iddiasında, ya da uğraşısında isek, unutmayalım, liderler başta yürür. Günümüzün faşist terör şartlarında bir hiç uğruna ya da ekonomik mücadele uğruna başım derde girerse diğer siyasi çalışmalarım aksar, vb." gerekçelerden hiçbiri kadroları iktisadî mücadelenin çetin sınavlarına girmekten alıkoymamalıdır. "Grevler işçi sınıfının okullarıdır, mücadele eylem en iyi öğretmendir" sözleri her an kulaklarımızda çınlamalıdır. Kitleler günlük hayat uğraşılarında da ekonomik mücadeleler içinde de proleter devrimcilerin sözünün eri olduğunu görmelidirler. Onların bu deneyleri kadroların sözlerinin etkisini bütün mücadele alanına yayacak daha inanılır kılacaktır. Ekonomik mücadele içinde başlıca görevimiz direniş, grev v.b. eylemlere politik nitelik kazandırmak değil, o eylem içinde <u>kitleye siyasi bilinci ulaştırmak, politik gelişmelerini kolaylaştırmak, eylem içinden çıkan kadroları toparlamak, onları siyasal anlamda da örgütlenmeye yöneltebilmektir.</u> Ve istek 25 krş zamsa, 20 kuruşa razı olmadan, işçi sınıfının 5 kuruşluk çıkarı için en büyük fedakârlıkları göze alabilmektir. 5 krş için göze alınan fedakârlıkların kitleler üzerinde ne büyük etkileri olduğu ve o fedakârlıkların çoğu kez kitleleri 'Kahrolsun İktidar' diye bağırtmaktan uzun vadede daha da yararlı olduğu deneylerle görülmüştür. Biz, 'Kahrolsun İktidar' sloganı atılmasın, demiyoruz. Ama işçilere bu sloganı attırabilmek için harcanan çabadan çok daha fazlasına yukarıda altı çizili olarak belirttiğimiz görevler için kullanmalıyız,diyoruz. Ustalar da söyler: "Çoğu kez polis kendiliğinden eyleme siyasi nitelik kazandırır." Çok doğrudur bu söz. Sorarız, patronun emriyle copu tepesinde gören hangi işçi, polis-patron işbirliğini farketmez ve polisin şahsında iktidara kinlenip, 'Kahrolsun İktidar' diye bağırmasını bilmez? Kadrolar ekonomik mücadelenin önemini ve bu mücadele içindeki görevlerinin yerini, niteliğini özenle kavramalıdır. Marks; "küçük günlük mücadelelerinde pişmeyen, başarı göstermeyen, işçi sınıfının büyük tarihi sınavında da başarı gösteremeyeceklerini" söyler.

Evet, başlıca görev ekonomik eyleme siyasi nitelik kazandırmak değildir, dedik. Ne var ki, ekonomik nedenlerle başlayan bir eylem gelişme ve yükselme yeteneği gösteriyorsa, yani ülke çapındaki siyasi zulme karşı bir direniş, bir gösteri durumuna dönüşme yeteneğindeyse, yani olay ekonomik nedenden politik eyleme doğru nitelik değiştirebilmekteyse, bu dönüşümü hızlandırmak da proleter devrimci görevdir. Ekonomik temel üzerinde siyasi ajitasyon bu gibi durumlar için söylenmiştir. Sosyalizmin bilimini iyi özümlenmiş bir ajitatör eğer durum hakkında asgari bilgiye sahipse hemen o eylemin niteliklerinin yükselebilme derecesini ve kendi tavrını saptar. (Eylemin ekonomik nedenden politik eyleme yükselebilmesi olayı, kitlenin politik bilincinin yoğunluğuna bağlıdır).Örneğin; yemeklere kızan işçilerin eylemi, giderek jandarma karakolu önünde patlıyor ve hatta bu bölge çapında destek görüyorsa bu iş günlük iktisadi bir nedenle başladı diye geri duran, o gösteriyi genişletmek ve bölgedeki desteği aktif hale sokmak

için çaba sarfetmeyen, siyasi ajitasyonu elektrik akımı gibi, tüm çerveye yaymakta eylemin "tarih öncesi" oluş nedeni yüzünden tereddüt gösteren, proleter devrimcisi sıfatına lâyık değildir.

NEREDE KİTLELER, ORADA PROLETER DEVRİMCİLER...

Kitlelerin eylemi ve proleter devrimci tavır ilişkisine burada kısaca değinelim. Herhangi bir nedenle kitleler pat rona, ağaya, tefeciye, polise, jandarmaya, iktidara ya da Amerikan emperyalizmi ne karşı, yani yürürlükteki düzenin bir kesimine ya da bir unsura, veya tümüne karşı eyleme geçti mi, eylemin niteliği ne olursa olsun (iktisadî, siyasi vb) orada görevli proleter devrimci kadrolar da o eylemin içinde olmalıdır. Eylem,sonuçları bakımından yüzde yüz yenilgiyi gösteriyor olsa da ve kadrolar bunu bile bilse de hiçbir neden, arkadaşları bir kez başlamış olan eylemin içinde olmaktan alıkoymamalıdır. Eylem başlamadan ge rekli uyarıyı yapmakla yükümlü olduğumuz, bir gerçektir. Ne var ki, eylem bir kez başladıktan sonra "ben demiştim" ya da "bu işin sonu yok" gibisinden gerekçelerle kitleleri kavgalarında terketmek, ukalâlıktan öte ihanettir.

"Marks'ın işçi sınıfının zihni gelişmesine tam güveni vardı. Bu gelişme birlikte eylem ve karşılıklı tartışma sonucu mutlaka gerçekleşecekti. Sermayeye karşı mücadelede yer alan olaylar, karşılaşılan durumlar, hatta zaferlerden çok yenilgiler (abç), her derde deva gözde formüllerin yetersizliğini işçilere ister istemez gösterecek, işçi sınıfının koşullarının daha iyi anlaşılmasına yol açacaktır." (Gotha ve Erfuut Prog.)

Engels'in Marks'a dayanarak bizlere öğrettiği bu sözler son günlerde işçi ve köylü eylemleri içinde faşizme karşı deneysizliğin ve genel bilgisizliğin yarat tığı yerel yenilgileri nasıl kavramamız gerektiği konusunda aydınlatıcıdır.

Sonuçta kesin yenilgi olanağını görsek de; kitlelerin eylemi konusunda izle yeceğimiz tavır Marks'ın Paris Komünü karşısında izleyeceği tavırdır. Başta kitleleri uyaran, "ayaklanma budalalık olacaktır" diye gerçeği söyleyen Marks, çaresiz ayaklanma başladı mı, komünün en yaman en fedakâr savaşçıları safında yer almıştır. Komünarlara karşı daima derin saygı ve hayranlık duymuştur. Marks'ın öğrencileri Marks'ın tavrını iyi kavramalıdırlar. (Aynı konuda 3-4 Temmuz 1917 olayları karşısında Bolşveik Partisinin tutumu da örgütsel tavır açısından iyi bir örnektir.)

KİTLELER VE KADROLARCA SOSYALİZMİN BİLİMİNİ KAVRAMADA PROPAGANDİF ÇALIŞMANIN BÜYÜK ÖNEMİ VARDIR

Pratik çalışmada bir başka sınırlamaya karşı da kendimizi korumalıyız. Politik ajitasyonun önemi bizce kuvvetle kav ranmıştır. Ne var ki, bu propagandayı yadsıma ya da yadsıma derecesinde küçümseme anlamına gelmez. Biz kitlelerin (ve kadroların) politik eğitimlerini hızlandırmak kadar derinleştirmekle de yükümlüyüz. Gerçeğin tam bir açıklaması yolu ile kitleler (ve kadrolara) geniş ufuklar sağlayan kitlelerin ve kadroların sosyalizmin bilimini daha iyi kavramala rına hizmet eden propaganda, küçümsenemez, yadsınamaz.

"Ben ajitatörüm" diyerek vakit,sabır, geniş ve derin bilgi isteyen propaganda çalışmalarını kulak arkası eden öncü kısa bir zaman sonra ajitasyon da yapamadığını görecektir. Çünkü; bizzat kendisi egemen sınıfların soygun ve zulmü uygulamada ne gibi değişiklikler tezgâhladık larını, onun belirtilerinin neler olduğu nu, binbir yalan ve demagoji ile bu alçaklığı nasıl örtmeye, gizlemeye çalıştığını seçemeyecektir. Sözümüz o ki,propagandayı yadsıma ya da küçümseme giderek bilimsel sosyalizmin kılavuzluğunu yadsıma ya da küçümseme demektir ki,böyle bir şeyin doğrudan kabul edilmesi bir yana tartışması dahi sözkonusu olamaz.

İLKE OLARAK SİYASİ AJİTASYONU, ÇALIŞMALARIN TEMEL TAŞI OLARAK ALMAK GEREKİR. BU ASLA EKONOMİK AJİ TASYONU, YA DA PROPAGANDAYI (VE TEORİK İNCELEMEYİ) KÜÇÜMSEMEK YA DA YADSIMAK OLARAK YORUMLANMAMALIDIR. SORUN BU ÇEŞİTLİ ÇALIŞMA BİÇİMLERİ ARASINDAN BAŞLICASINI SEÇEBİLMEKTİR.

Çalışma tarzı olarak kitle tarzını benimsiyor muyuz? Devrimci çalışma haline getirip en keskin muhalif nutukları atarak sürekli bozgunculuk yapan ve fakat yönetimde olduğumuz zaman tam pasif bir tutum ya da Sovyet düşmanlığı üzerine bina edilmiş icazetli "aktif tutumu çalışma tarzı diye benimseyecek miyiz? Bugün de olan ve olması mümkün olan burjuva nitelikteki olanakları, legaliteden ya rarlanmayı kabul edecek miyiz, etmeyecek miyiz?

Hareketin faşist terör karşısında savunulması için gösterilen gayretleri "anarşizan ya da terörist" diye suçlayacak mıyız?

Öte yandan yığınların mücadelesinin tâbi olması gereken görevleri "kitlelerin objektif taleplerini temsil" iddiasının arkasına sığınarak birincil kalacak mıyız?

Hareketin her koşulda ve her dönemde varlığını sürdürebilmesinin ve işçi sınıfı başta olmak üzere geniş halk yığınlarının mücadelesinin her görünümüne yön verebilecek biçimde ideolojik, politik ve örgütsel eyleminin koşullarını hazırlamayı, bunun belâlı bir iş olduğunu, aksinin zaten sınıf uzlaşmacılığının bir biçimi olacağını kabul ediyor muyuz, etmiyor muyuz?

Bu sorulara verilecek cevaplar, devrimci hareketin, çalışma tarzı ve pratik çalışmanın biçimleri konularındaki kimliğini kavrayabilmemize yardım edecektir. Bu soruların tümü de doğru cevaplandırılabilmelidir. Bir tekinde bile tutarsızlık göstermek devrimci hareketin bugünkü hassas dengeli yapısında kaçınılmaz olarak yeni sapmalara kaynak olacaktır.

Şunlara evet de, yalnız şuna hayır, vs. biçiminde çeşitli cevaplar gelebilir. Özünde bu baylar neyi savunurlarsa savunsunlar, bir sapmayı temsil ediyorlardır. Sınıf mücadelesi ilerledikçe ve siyasi ajitasyon çalışmaları pratikte kendini gösterdikçe onun (siyasi ajitasyonun) nasıl mükemmel bir ayrıştırıcı olarak görevini yerine getirdiğini ve sapmaları politik eylemden sildiğini birlikte göreceğiz.

KÜÇÜK AĞAÇ TOPLULUKLARI ORMAN DEĞİLDİR...

Burada "kitle çalışması" sanılan bir özel durumla ilgili olarak kısa bir açıklamada yapar olacağı kanısındayız. Bazı baylar büyük bir ciddiyetle, küçük emekçi gruplarıyla temas kurmayı, onlara dernekçilik yaptırmayı; sendikalarda ya da kooperatiflerde etkin olanları küçümseyerek, biz tabanla temastayız diyerek, işçi sınıfı kitlesi içinde çalışma yapmak sanıyorlar. Soyut küçük emekçi çevreleri ile temasa geçince yığınlara ulaştığını sananlar, 2-3 ağaca rastlayınca ormana vardıklarını sananlara benzerler. Bunların soyut küçük emekçi çevrelerinde yürüttükleri propaganda çalışmalarını yığın içinde politik çalışma diye öne sürmeleri, küçük emekçi çevrelerinde dar kapsamlı politik çalışmanın sınırlarına kendilerini hapsetmeleri demektir. Buna ek olarak "her faşist baskıya karşı bir saat direnin, iş bırakın" vs. türünden önermelerle tamamen anti - Leninist bir anlayışla hareket etmek, ya da PDA örneği "direnin", "savaşın" diye çayır kenarından kuru öğüt dağıtmak... Bunlar da pratikte yararı görülmemiş ve görülmesi mümkün olmayan önerilerdir.

Küçük emekçi çevrelerinde sistemsiz yürütülecek her türlü çalışma eninde sonunda devrimci hareketimizi amatörlüğün çıkmazına itecektir. Ne pahasına olursa olsun ufuklarımızı genişletmeliyiz. Devrimci kadroların ulus ölçüsünde politik ajitasyon çalışması için eğitimine hız vermeliyiz. Genel olarak siyasi ajitasyon ancak ulus ölçüsünde plânlı ve sistemli olarak yürütülürse en verimli boyutlarına ulaşabilir. Faşizm ne denli yayılıyor, bunu yaşayarak görüyoruz. Devrimci kadrolar o denli güçlü yetişmelidir ki, o yayılışı durdurabilsin, tepetakla edebilsin. Teorik ve pratik yetişme ancak sosyalizm bilimini kavramakla olanaklıdır. Sosyalizm ise öyle bir bilimdir ki, onu öğrenen ilk önce uygulamanın gereğini öğrenir. Pratiğe uygulamanın gereğini... Somut olarak okul diye gösterebileceğimiz çalışma ise her türlü sömürü, zulüm ve yalanı sergilemektir. Türkiye halkı sömürülen ve zulüm edilen bir halktır. Dün baskı sözcüğü yetiyordu durumu anlatmaya, bugün yetmiyor. Dün demagoji yapıyorlardı, bugün açıktan yalan söylüyorlar. Amerikancı faşizm, sul tasını bütün alçaklığı ile sürdürüyor. En alçak, en namussuz olanlar en çok itibar görüyor. Gün yoktur ki, vatanın bir parçası satılmasın, bir yolsuzluk, bir rüşvet olayı ortaya çıkmasın, zulüm bir parça artmasın, yeni bir yalan dönmesin.

Bu soysuzlukların karşısında kitlelerin sınıf kinlerini bir kav gibi tutuşturamayan, onları savaşa sokamayan hareket proleter devrimci hareket denebilir mi? Asla. Evet Amerikancı faşizme karşı, bu sömürü ve zulüm düzenine karşı kitlelerin devrimci başkaldırısından söz ediyoruz. Ademoğlu başkaldırı için mutlaka asgari de olsa bir şeyi bilmesi gerekir. Ve ancak bilinçli bir başkaldırı, kuru "isyan"dan öte "devrimci şahlanış" olabilir. Öyleyse yığınlar Amerikancı faşizm gerçeğini bütün ayrıntıları, bütün yönleri ile öğrenebilmelidirler. Görevimiz işte bu Amerikancı faşizmi sergile-

mektir.

Tekrar belirtelim; genel olarak siyasi ajitasyon ancak yetişkin kadroların, ulus ölçüsünde sistemli ve plânlı yürüttükleri bir çalışma olabilirse verimli boyutlara ulaşabilir. Demek ki, yalnızca siyasi ajitasyon da yetmemektedir, siyasal ajitasyonun ulus ölçüsünde gerçekleştirmek gerekir. Bazı arkadaşlar birçok gerekçelerle siyasi ajitasyonun mümkün olmadığını, yapamadıklarını söylüyor acı acı yakınıyorlar. Aslında bu arkadaşlar eğer ihmalkârlık yapmıyorlarsa, durumdan yakınacaklarına, bu durumu kendi yeteneksizliklerine vermeli ve kendi gelişmelerini sağlamalıdırlar. Kişi olarak bir liderin, nesnel koşullar varsa "bir dayanak noktası buldu mu dünyayı yerinden oynatması" gerekir.

Ve ülkemizde proleter devrimci çalışma için tüm koşullar fazlasıyla vardır. Görevde geç kalınamaz. Hatta görev, gereği biçimde gerçekleştirilmezse dahi bu sınıf mücadelesinin ardına düşmek, genel zulme göz yummak olur.

"Gerçekten, öyle sanıyoruz ki, bugün devrimci hareketin kuvvetinin yığınların (özellikle sanayi proleteryasının) uyanmasında olduğundan ve zayıflığının da devrimci liderler arasında bilinç ve insiyatif noksanlığından ileri geldiğinden şimdiye kadar kimse şüphe etmemiştir..."

Sonuçta; görevimiz ülkemizin gerçeğini (özellikle siyasi gerçeği), yani Amerikancı faşizmi bütün yönleriyle halkın bilincinde sergilemek ve bu temel üzerinde ulus ölçüsünde planlı ve sistemli siyasi ajitasyon çalışmaları yapmaktır.. Şimdi eylem olarak örgütlememiz gereken günümüzün taktiği işte budur. Taktik olarak eylem ise ancak bir örgüt tarafından konulur.

"Bütün koşullarda ve bütün dönemlerde siyasi mücadeleyi sürdürmekte ustalaşmış sağlam bir örgüt olmadan, sağlam ilkeler le aydınlanmış ve azimle yürütülen taktik diye adlandırılmaya lâyık sistemli hareket planı olamaz." (Lenin)

paslanmış silah: anti-komünizm

Herşey başkan Carter'in özel temsilcisi Clark Clifford'un Türkiye'ye özel ve gizli ziyaretiyle başladı. ABD'nin yeni yönetiminin kendisine bağımlı ülkelerin politik durumlarını yerinde tespit etmek için Merkezi Haberalma Teşkilatı (CİA) nın üç uzmanını üç ayrı yere yolladı. Mandale (başkan yardımcısı) den Türkiye'nin payına düşen uzman, karşı-devrimci Clifford'un ziyareti burjuva basınından sessizce geçiştirildi. Türkiye'de kaldığı sürece; başbakan, Cumhurbaşkanı, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'le görüşen bu "özel temsilci" giderken ardında bir dizi politik gelişme bıraktı. Oyun açıktı, bu sömürü ve zulüm politikasının bir aracı olarak geniş halk yığınlarının karşısında her geçen gün daha bir batağa saplanmakta ve tecrit olmaktadır.

Kuruluşundan bu yana 9 kere "para ayarlaması" adı altında paranın değerini düşürmüş ve MC kurulduğunda 1 dolar 14 TL. iken, şimdi 1 dolar 17,50 olmuştur. 2 yılda uygulanan devalüasyon (paranın değerinin düşürülmesi) oranı %26,3'ü bulmuştur. Bu durum işbirlikçi patronların kârlarına kâr katarken, dar gelirli binlerce işçi ve yoksul köy emekçisi daha da sefalete itmiştir. Bütün bunlara bağlı olarak her geçen gün artan siyasi cinayetler sokaktaki adamı bile çileden çıkaracak düzeye ulaşmıştır. Artık MC deyince soygun zulüm ve yalan akla gelir olmuştur. Oysa ABD emperyalizmi ve işbirlikçilerinin siyasal arenada baş temsilcisi olan Demirel'in ve AP'sinin bu denli yıpranmasına göz yummayacakları açıktır. İşte bu "gizli ziyaretin" hemen arkasından işbirlikçi patronların ve onların parlamentodaki temsilcilerinin birdenbire erken seçimi kabul etmesinin bir gerekçesi de budur. İşbirlikçi MC hükümeti iki yıldır uyguladığı soygun zulüm ve yalan hesabını vermeyeceği her türlü siyasi çözüme razıdır. Milli Selamet Partisinin iç tüzük oyunlarıyla engelleyemeyince 5 Haziranda erken seçim kararı meclislerden çoğunlukla geçti. AP ve ortakları bu seçimlere rüşvetlerden, yolsuzluklardan, zulüm ve siyasi cinayetlerden oluşan ağır bir kamburu sırtında taşıyarak giriyor. Proleter sosyalistlerin bu seçimlere katılıp sosyal-muhalefeti parlamento kürsülerinde yansıtma olanağı yok. İşbirlikçi burjuvazi koyduğu binbir türlü yasal engel ile proleter sosyalist düşüncenin parlamento

Devamı sayfa 18'de

ULUSAL DEMOKRATİK DEVRİM (2)

1838 Ticaret Sözleşmesi ülkemizin tarihinde önemli bir kilometre taşıdır. Bu dönemden sonra Avrupa kapitalizminin çökertici etkisini görüyoruz. Makinanın gücüyle Avrupa'da sağlanan ucuz üretim bu ve benzeri anlaşmalarla Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde gümrükten muaf "güzel" pazarlar bulmuş, buralara vahşice saldırmış ve ancak bu pazarlarla beslenen ve henüz yeni palazlanan yerli sanayii kısa zamanda mahvetmiştir. Emperyalizmin çökertici etkisini rakamlarla şöyle vermek mümkün:

İstanbul'da 1800-1820 yılları arasında 5000 işçinin çalıştığı 2750 kumaş ve 350 kavsız kadife tezgâhından 1868 yılında sadece 25 tane kaldı. Bursa ' da 1000 ipekli dokuma tezgâhı 75'e indi. Ankara'da 1000 sof tezgâhı 10'a indi. Isparta'da 3100 olan halı tezgâhı, 1868'de 30'a düştü.

Türkiye'de yabancı ürünlerle rekabetin olanaksızlığının bilincinde olan yerli sermaye sahipleri işi daha kârlı alanlara, ithalât, ihracata,ticarete döktüler. Böylece azınlık tüccarlarla birlikte komprodor sınıfta türemeye başladı.

Osmanlının yarı sömürgeleşmesi sürecini hızlandıran bir başka olay yine yabancı sermaye yatırımlarının durumudur. "Yabancı sermaye yatırımları Osmanlı İmparatorluğunda öyle alanlara yapılmıştır ki, daha çok bu süreci hammadde satma, yiyecek maddeleri satma ve buna karşılık da mamul madde satın alma sürecini hızlandıracak alanlara yayılmıştır. Ve çok küçük bir kısmı % 10-15 gibi bir kısmı da belirli sanayi faaliyetlerinin bir çoğuda daha çok büyük şehirlerin tüketimine yönelik havagazı ve elektrik gibi alanlardır."

Osmanlı İmparatorluğunun yarı sömürgeleşme sürecinin oluşumunu sağlayan bir diğer faktör de dış borçlardır. Yapılan bir araştırmaya göre, alınan başlıca borçların ancak % 5'i yatırıma gitmiştir. O da demiryolu yatırımına. Geri kalan % 95 ise ya alınan borçların faizlerine yada cari giderlere (bina giderleri maaşlar vb.) harcanmıştır. Yani, sanayileşmeye ayrılmış hiçbir şey alınan borçlar alanında da yoktur. Üstelik düyun-u umumiye ile bilindiği gibi emisyon biçiminde hiç borçlanmama durumu ortaya çıkmıştır.

Ali Osman ülkesi tarımın yanı sıra sanayide de çökmüştür. Üstelik sömürgeleşme sürecine de girmiştir.

1838 Ticaret Sözleşmesi... 1839 Gülhane Hattı Hümayunu... 1856 Islahat Fermanı... 1881 Düyun-u Umumiye... Tüm bunlar o tarihlerde genellikle azınlıklardan oluşan ve emperyalizmle işbirliği halindeki komprador burjuvazinin (bugünkü işbirlikçi burjuvazinin atası) istekleridir. Ve yine o dönemde, bu kanunların asker-sivil bürokrasinin bir kısmı tarafından çıkarıldığının bilinmesinde de yarar vardır. Aydınların o dönemdeki yapılarını anlamak bakımından aşağıdaki pasaj öğreticidir.

"Dün sarıklı aydınların hepsi devlet hizmetinden aldıkları maaşlarla geçinirlerdi. İktidar makamını işgal edenler azim, irade ve kuvvet sahibiyseler rütbe ve makam kazanmak hayaliyle ona alçakçasına yaltaklanırlar, halkın baştakilere boyun eğmesine kuvvetlendirmeye çalışırlardı. Ve her zaman yönetim devam etsin veya etmesin hükümet adamlarının devlet kasasından üleştikleri avuç dolusu paraları toplayan onlardı.

Bugün de aynı hal devam ediyor...

1922 kasımında böyle yazan Şefik Hüsnü, aynı yazısında devamla asker - sivil bürokratlara geliyor, onlar için bu durumu hayda hayda doğal karşıladığını şöyle anlatıyor:

"Esas mesleği askerî veya mülkî memurluk olanlardan söz etmiyoruz. Bu gibi lerin uzmanlıklarının gerektirdiği düşünüşle sınırlı olmaları zorunludur. Fakat kaydetmek istediğimiz nokta bir derece serbest olmaları mümkün olan aydınlarımızın tıpkı bir memur zihniyetiyle davrandıklarıdır.

Bu incelemeye göre Millî Burjuva Devrimimizi yapmak üzere olanların aydınlara dayanmaktan söz ediyor olmaları açık bir anlam taşımaz..."

Konu açık seçik ortaya konmuştur. Aynı yıllarda bu asker sivil bürokrasinin bir kısmının Millî Kurtuluş Savaşı saf-

larında olduğunu hatırlatalım. Ve neden yukarıdaki hususu açıkladığımızı belirtelim.

Çünkü Millî Kurtuluşçu asker - sivil bürokratlar da bir müddet sonra yükselecek ve "sınıf arkadaşları" gibi aynı davranışların içine girecektir. Okuyucu ilerde Millî Kurtuluş Savaşı ve sonrasın da bu zümrenin ihanetlerini incelerken tarihi geçmişini de gözönüne almalıdır. Yalnızca Millî Kurtuluş Savaşına katılmış olmalarını düşünmemelidir. (1).

MİLLİ KURTULUŞ SAVAŞI ÖNCESİ GENEL TABLO...

Tarımda genel bir çöküş...Merkezi feodal yapının üretici güçlerin gelişmesini kısıtlaması sonucunda ve Avrupa kapitalizminin çökertici etkisiyle, yeni ağır, hantal denebilecek içsel dinamik faktörlerin etkili ve seri dış dinamik faktörlerle çakışması sonucu sanayide de ekonominin çöküşünü yaratmıştır... Ülke bağımlı hale gelmiş, Anglo-Sakson emperyalizminin ve ortak Avrupa emperyalizminin çekişme alanı olmuştur... Bu farklı emperyalist gruplara bağlı işbirlikçi unsurların siyasî rekabeti... Millici gerekçelerle küçük burjuvazi içinde ortaya çıkan unsurlar kısa zamanda yükselip ve fakat sınıfına ihanet ederek bir emperyalist grubun işbirlikçiliği çaresizliğine yuvarlanması... Meşrutiyet ilânları... ve çok önemlisi eyaletlerdeki bağımsızlık hareketleri... Tüm bu olaylar Osmanlı ülkesini yoğun bir ekonomik ve politik çalkantı içine atmıştır.

Kapitalizmin farklı gelişme kanunu emperyalist devletler için de geçerlidir. Emperyalist devletlerin sağladığı farklı gelişme oranları belli bir noktadan sonra dünyanın paylaşımı sorununu yeniden gündeme getirir. İşte birinci emperyalist dünya paylaşım savaşı böyle bir zorunluluğun sonucudur ve savaşın belki de en önemli sorunu, kilit sorunu Osmanlı İmparatorluğunun topraklarıdır. Kelimenin eksiksiz anlamıyla, bir çöküntü içinde olan imparatorluk başındaki Alman işbirlikçisi İttihat ve Terakki kliğinin aracılığı ile iradesi dışındaki bu savaşa ve yine iradesi dışında yuvarlanmıştır. Bu arada dönen dolapların nasıl Anglo-Sakson işbirlikçiliğinden, Alman işbirlikçiliğine kaydığını, bunun siyasi yansımalarını başka ve geniş bir inceleme konusu olarak bırakalım ve sonucu verelim... Herkesin bildiği: I.emperyalist paylaşım savaşında kaybeden tarafın liderı Almanya topraklarına hiçbir emperyalist devletin askerleri girmezken,Mondros ve Sevr anlaşmalarıyla Anayurt toprakları diye nitelenebilecek Anadolu'ya fiilen emperyalist devletlerin askerleri (İng., Fr., İt., ve İngilizin aracı Yunan) çıkmıştır. Elbette bu saldırı cevapsız kalmayacaktır.

MİLLİ KURTULUŞ SAVAŞIMIZ...

Millî Kurtuluş Savaşımız,emperyalizme karşı, burjuvazinin önderliğinde ve emekçi halkın, bilhassa Anadolu köylüsünün kanı ve canı pahasına kazanılmış ilk anti-emperyalist savaştır.

Mondros Mütarekesi ve Sevr antlaşmalarıyla Osmanlı İmparatorluğuna son verilmiş, Anadolu toprağı resmen işgal edilmiştir. Bu topraklar üzerinde yaşayan insanların yüzyıllardır uğradığı en haksız, en alçakça saldırıdır bu. Halk olarak, ulus olarak varlığına yöneltilen bu saldırıya feodal despotlara karşı şanla şerefle dolu bir mücadele tarihi olan Anadolu halkı gereken cevabı verecektir.

1917 Büyük Ekim Devrimi sonucu Çarlık Rusyasının yıkılışı ve dolayısıyla Çar ordularının geri çekilmesi, Doğu Anadolu yönünden ülkeye güvenlik verdiği gibi, Bolşevik Devriminin tüm dünyadaki büyük etkisi Anadolu halkı üzerinde de görüldü. Büyük Ekim Devrimi yalnızca Anadolu halkına Doğuyla ilgili güvenlik vermekle kalmıyor, ona doğrudan doğruya emperyalizme karşı mücadele için cesaret veriyordu. Dolaylı olarak ise, Çarlık Rusyanın yıkılışı emperyalist ülkeler arasındaki çelişmeleri keskinleştiriyordu. Bunun ise emperyalizme karşı savaşan Anadolu halkına yararlar sağlayacağı açıktır.

Bir halkın dünya konjonktürü ne olursa olsun KURTULUŞ MÜCADELESİNDE ESAS GÜVENMESİ GEREKEN VE MÜCADELENİN GELECEĞİNİ BELİRLEYECEK OLAN KENDİ GÜCÜDÜR... Bu doğrudur... Ama çevre koşullarının o süreci hızlandırmasındaki etkisi de daima değerlendirilmelidir. İşte bu bakışla denebilir ki:

Millî Kurtuluş Savaşının tarihi yazılırken, başarıların koşulları düşünüldü-

(1) Bu sözler ve yorumlardan bugün aydınları karalamak istediğimiz anlamı çıkarılmasın. Toplum yapısında görülen önemli değişiklikler sonucu, TMMOB, TÜTED, TÖB-DER, BAROLAR BİRLİĞİ,TÜM-DER ve diğer benzeri kuruluşlar ile aydınlarımız toplumumuzda önemli görevler yapıyorlar.

ğünde Anadolu halkının büyük gücü temel, esas güç ise, başlıca destek Büyük Ekim Devrimi ve sonuçlarıdır. Bolşevik Devriminin etkilerinden söz edilmeden Millî Kurtuluş Savaşımızın tarihini yazmak bir yana, basit bir yorumu dahi yapılamaz.

Emperyalizme karşı verilen ilk kurtuluş savaşı olarak millî kurtuluş savaşımız tüm mazlum halklara ışık tutmuştur. Anadolu bin yıllık mücadele geleneğine bir kere daha sahip çıkmış ve onu pek yaman bir şekilde emperyalist devletlere ispat etmiştir. Anadolunun emekçi halkı, emperyalistlerin silâhlı işgaline boyun eğmemiş, silâha sarılıp tarihsel görevini yerine getirmiştir. Emekçi halk kitlelerinin özünde var olan bu direniş gerçeği, ruhu, azmi adına ne dersek diyelim, savaşın başarıya ulaşmasının temelindeki olgudur.

MİLLÎ KURTULUŞ SAVAŞIMIZIN BİR DEVRİM HAREKETİ OLARAK KESİNTİYE UĞRAMASININ NEDENİ DEVRİMİN ÖNDERLİĞİNİN BURJUVA NİTELİĞİDİR...

Kurtuluş Savaşımızın genç Anadolu burjuvazisi ve onların takipçisi büyük paşalar biçiminde belirleyebileceğimiz önderliği gerek objektif, durumları, gerekse ideolojik-politik yapılarıyla hiçbir tereddüte yer vermeyecek tarzda burjuva niteliktedir.

Savaşa önderlik eden burjuvazi başlıca ittifakını taşra eşrafı ve bir kısım toprak ağalarıyla kurmuş, küçük memurlara dayanmış, ordularını Anadolu köylüsünden kurmuştur. Köy emekçisinin en az söz ve karar hakkı olan bu ittifaka burjuvazinin, işçi sınıfının siyasi hareketi karşısında tutumu ise Mustafa Suphi ve ondört arkadaşının katli ile gayet net ifadesini bulmuştur. Bekir Sami'yi Londra Konferansına göndererek ülkeyi işgal edenlerle dahi diyalog yolları arayanlar, Millî Kurtuluş mücadelesinde en içten düşünce ve duygularla saf tutmak isteyen bir hareketin önderlerine karşı burjuva sınıf kinlerini en pis biçimde kusmuşlardır. Aşağıya aldığımız sözler, tarihi belgelerdir ve Millî Kurtuluş Savaşı yıllarına aittir.

"Burjuva efendiler,

Bugünlerde Avrupa emperyalizmine karşı askerî bir zafer kazandıran Türkiye'nin fakir köylü ve çiftçisidir... Siz bu hükümet sandalyesine işçi ve köylüleri merdiven yaparak çıktınız... Eylül ayından itibaren... İşçi ve köylünün sesini boğmaya teşebbüs ettiniz. (Türkiye Halk İştirakiyyun Fırkası, 1922)"

"Efendi ve beylerinizin bazıları kendilerini ecnebi sermayedarlara satmıştır. Diğerleri sizi silâh altına çağırıyor ve yabancı müstevilere karşı döğüşmek üzere hazırlıyor. Fakat bunlarda ülkenizin idaresini kendi elinize almanıza, sultanın tufeylilenine bağışladığı toprakları kendinize ayırmanıza, bu tarlalarda buğday yetiştirip beslenmenize izin vermezler. Ve yarın ecnebi sermayedarlar efendilerinize daha iyi barış şartları teklif ederlerse, şimdiki önderleriniz, ecnebilerin yardımı ile, sizi yine tıpkı ecnebi ordularının işgali altında bulunan yerlerdeki arazi sahipleri nin ve eski memurların yaptığı gibi zincire vuracaklardır..." (Komintern İcra Komitesi, Temmuz 1920).

"...Son olaylar, milliyetçi burjuva hükümetinin, sizin sonsuz. fedakârlıklarınız pahasına kazanılan bu zaferin meyvalarını kendisine ayırmak istediğini göstermiştir. Ankara'daki milliyetçi hükümet, Türk büyük burjuvazisi lehine verilecek belli tavizlere karşılık emperyalistlerle anlaşmaya hazırdır..." (5 Kasım - 5 Aralık 1922, Komintern).

Aynı yıllarda iktidar yöneticilerinin toplumsal durumları da incelendiği takdirde görülecektir ki, yetkili ağızların bu sözleri somut bir gerçeğin ifadesinden başka bir şey değildir. Açıkça anlaşılıyor ki, Millî Kurtuluş Savaşımız birçoklarının iddia ettikleri gibi küçük burjuvazinin değil, basbayağı burjuvazinin önderliğinde verilmiştir. Ve devrimin kesintiye uğramasının başlıca nedeni de önder sınıfın bu burjuva niteliğidir.

Millî Kurtuluş Savaşımız bütün ezilen halklara emperyalizmin alt edilebileceğini gösteren bir büyük zaferle sonuçlanmıştır. Ama yine ezilen halkların ve özel olarak Türkiye halkının geçirdiği bu deneyden alması gereken başlıca ders şudur: İşçi sınıfı dışında, hele burjuvazinin önderliğinde verilecek her mücadele mutlak duraklamaya ve geri dönüşe mahkûmdur. Karşı-Devrim kaçınılmazdır. Devrimin kesintisiz olarak yürümesinin biricik şartı devrimin önderliğinin işçi sınıfının elinde olmasıdır.

TÜRKİYE'DE KARŞI DEVRİM

Türkiye, 1919-23'de emperyalizme karşı başarılı bir ulusal kurtuluş savaşı vermiştir. Bu siyasal anlamda bir devrimdir.

Yine bugün Türkiye, yeniden emperya-

lizme bağımlı hale getirilmiştir. Bu bir geri dönüştür.

Yani Türkiye'de bir karşı-devrim olmuştur.

Her devrim, karşı devrimci unsurları da bünyesinde taşır. Önce de söyledik.Onların birden bire yok olacaklarını sanmak hayaldir. Bu nedenle ustalar,"devrim karşı-devrimi doğurarak ilerler" derler. Meğer ki, devrimde hegemonyasını kuran sınıf sonuna kadar devrimci bir sınıf (proleterya) olsun. Ancak bu takdirde karşı devrim zor başkaldırır. Yoksa devrimde hegemonya sömürücü bir sınıfa aitse karşı-devrim kaçınılmazdır.Türkiye'de gerçekleşen karşı devrimin de temelinde Millî Kurtuluş devrimimize önderlik eden sınıftaki bu karakterdir.

Türkiye'de karşı-devrim kesinlikle emperyalizmle ilişkili ve giderek denetiminde ve yönetiminde aşama aşama gerçekleştirilmiştir.

Aşağıda verilen tablo kronolojik olarak düzenlenmiştir ve ülkemizde karşı devrimi yalın olarak göstermektedir.

Tarihi bakımdan kuşkusuz hiç bir sürecin gün belirtilerek başlangıcını ve bitişini vermek mümkün değildir. Fakat, biz bir kilometre taşı koymak yolunu tutalım ve başlayalım:

1919.

Devrim, burjuvazinin önderliğinde baş lıyor.

1921.

Mustafa Suphi ve 14 arkadaşı katledilirken Londra konferansı toplanıyor ve Ankara Bekir Sami Beyi konferansa gönderiyor (İşçi sınıfının siyasi hareketine karşı en sert en caniyane tutumu izleyenler, emperyalistlerle diyalog kuruyorlar... Karşı-devrimin ilk belirtileri).

1921. Ankara Antlaşması.

Fransız emperyalizmi, Türkiye topraklarında askerlerini ve silahlarını çekiyor. Fakat demiryolu ve madenler üzerinde imtiyazlar alıyor. Evet, emperyalizm askeri kuvvetlerini çekiyor ama bir başka türlüsüyle,

"Ölüm
kolonyal şapkasına bir bahar
çiçeği takarak
kapımızdan girmekte."

1922.

Türkiye Halk İstirakiyun Fırkası bas kı altına alınıyor ve kapatılıyor. Ve yine aynı günlerde uluslararası uyarı:

"...Fakat son olaylar milliyetçi burjuva hükümetinin sizin sonsuz fedakârlıklarınız pahasına kazanılan bu zaferin meyvalarını kendisine ayırmak istediğini göstermiştir. Ankara'daki milliyetçi hükümet Türk büyük burjuvazisi lehine verilecek belli tavizlere karşılık emperyalistlerle anlaşmaya hazırdır..."(4. Komitern Kongresi, 1922).

1923.

İzmir İktisat Kongresi ve kapitalizme yöneliş. Cumhuriyetin ilânı (Devrim,karşı-devrim. İkisi nasıl birarada yaşanıyor?)

1924-25.

Şeyh Sait İsyanı, Takriri Sükun, T.İ.Ç.S.F.'nın kapatılması, tevkifatlar.Proleter devrimci hareket yeni durumu gözden geçirmek zorundadır. Ve öyle yapıyor. İşte 1926 TKP programı Madde 2:

"TKP iktidarda olan Kemalist "Halk Partisine" karşı barışmaz ve devamlı bir şekilde mücadele açmıştır. Milli Kurtuluş İhtilalinin erken safhalarında burjuva liderliğinin rehberi olarak kurulan bu parti, sonradan ihtilal zaferlerini emperyalizme bağımlı olarak gelen eski büyük iş burjuvazisi ve milli azınlıkların burjuvası yerine geçen yeni Türk iş burjuvasının idareyi elde etmesine ve zenginleşmesine yarayacak bir temel olarak kullanmaya başlamıştır. Kemalist Halk Partisiyle yapılan mücadelenin ilk vazifesi bu partinin halk düşmanı tabiatının, yabancı emperyalist kuvvetlerle anlaşma yolundaki gelişmesinin ve sınıf kavgalarının büyümesine engel olamayacak zayıflıktaki burjuva diktasının menfaati icabı işçi ve köylülerin sınıf mücadelelerini reaksiyoner olarak bastırma teşebbüslerinin teşhir edilmesidir."

Bundan sonra en azgın bir saldırı yöntemiyle beslenen milli burjuva yaratma çabalarına tanık oluyoruz. Doğaldır ki, kapitalizmin tekelci aşamasına vardığı emperyalizmin uluslararası bir sistem olduğu dünyada kapitalizmin gelişmesi için hiçbir ön koşulu gerçekleştirememiş, üstelik gerçekleştirebilme olasılığı da olmadığı gözönüne alınırsa o ülkede kapitalist yoldan kalkınma olmaz, olamaz. Kapitalizme yönelik her çaba eninde sonunda emperyalizme bağımlı olmakla sonuçlanır. Maddi temellerinden en yoksun böyle bir girişim, 26 programında belirtildiği gibi "emperyalist kuvvetlerle anlaşma" biçimine dönüşmeye mahkumdur. Türkiye'deki devlet eliyle kişi zengin etmek ve böylece kapitalizmi geliştirmek kuralı da bu kuralın dışında kalmamıştır.

1930 yılı sonraları.

Ülkede artık karşı devrim iyice gemi azıya almıştır. Ülkede zengin bir Alman işbirlikçiliği yapılmaktadır. Ta ki, Alman faşizmi başta SSCB olmak üzere dünya halklarının görkemli savaşı ile yıkılsın. Ama sonuç nedir? Ülkede Alman emperyalizminin yerini ABD almaktadır. Halkın iktidara yönelebilmesi mümkün müdür? Cevap olumsuzdur. Çünkü; bütün bu yıllar boyunca işçi sınıfı hareketi çok ağır baskılara uğramıştır. Özellikle 1936'dan sonrası 141-142'nin kabulü (ve de Saraçoğlu hükümeti dönemi) faşizmin azgın yıllarıdır.

Ve nihayet bir nöbet devri.

1950.

DP iktidarda, bazıları 1950'de bir karşı-devrim oldu diyorlar. Bu yanlıştır. 1950'de olan bir nöbet devridir. İktidarda olan Alman emperyalizminin işbirlikçileri iktidarı ABD işbirlikçileri ve en koyu Cumhuriyet düşmanı feodal mütegallibeden kurulu bir ortaklığa devretmişlerdir. Bu olay bir karşı devrim değil, fakat karşı devrimin gelişme aşamaları içinde çok önemli yeri olan bir olaydır. Gün öyle gün olmuştur ki, Kurtuluş Savaşı yıllarında ihanetleri resmen belgelenmiş olanlar devletin en sorumlu yerlerine gelmişlerdir. Oysa aynı günlerde memleketin en seçkin evlâtlarının sesi sözü halkın kulağından, gözünden saklanmış, yasaklanmıştır. Mussolini İtalyasının faşist ceza yasaları daha da ağırlaştırılmakta, iş ölüm hükümlerine kadar vardırılmaktadır. Proleter devrimciler toplu halde onlarca yıllık cezalara çarptırılmakta, işkencelerde, zindanlarda hayat tamamlamaktadırlar. (*

ŞÖYLE BİR SORU AKLA GELEBİLİR: MİLLİ KURTULUŞ DEVRİMİNİ BURJUVAZİNİN YAPTIĞINI SÖYLÜYORSUNUZ, ÖYLE İSE KARŞI-DEVRİMİ HANGİ SINIF YAPMIŞTIR?

HEM DEVRİMİ, HEM DE KARŞI DEVRİMİ AYNI SINIFIN YAPTIĞINI SÖYLEMEK BİR ÇELİŞKİ DEĞİL MİDİR? BÖYLECE TÜRKİYE'DE KARŞI-DEVRİM OLMUŞTUR TEZİNİZ ÇÜRÜMÜŞ OLMUYOR MU?

Öncelikle şunu belirtelim: Millî Kurtuluş devrimini yapmak sorunuyla Millî Kurtuluş devrimine önderlik etmek sorununu birbirine karıştırmak hatasına düşmeyelim. Kurtuluş Savaşımız bütün Türkiye halkının özellikle "Anadolunun emekçi halkının sonsuz fedakârlıkları pahasına" kazanılmıştır. Burjuvazinin devrimdeki fonksiyonu, önderliktir.

İkinci ve baştaki soruya verilecek esas cevap ise işçi sınıfının bilimsel dünya görüşünü çağdaş toplumda burjuvazi için getirdiği tahlile dayanır. Burjuvazi sınıf karakteri gereği daima kaypak ve iki yönlü bir tutum içindedir. Ve son tahlilde demokratik devrim sürecinin bütünü içinde düşünüldüğünde bu sınıf karşı-devrimcidir. Karşı-devrimci olmak zorundadır. Çünkü MDD'ın kesintisiz olarak sosyalizme geçişi burjuvazinin varlığına yöneltilmiştir. Böyle bir durum karşısın da burjuvazinin karşı-devrimci olmaktan kaçınacağı emperyalist güçlerle anlaşma yoluna gitmeyeceği toplumun en gerici unsurları serf düzeni kalıntıları ile ittifak kurmaktan geri kalacağı düşünelemez.

Millî Kurtuluş Savaşımız ve sonrasında gelişmekte olan (Anadolunun genç burjuvazisinin) bu süreci sonuna kadar sürdürebilmesi yani Türkiye'nin kapitalist yoldan kalkınmasını sağlaması söz konusu olamaz. 20. yy.'ın nesnel koşulları bu türlü kalkınma yolunu kapamıştır. Bu durumda burjuvazinin önünde bir yol ayrımı vardır. Ya Türkiye'nin kalkınması için varlığını da feda ederek demokratik devrimin kesintisiz olarak sürdürülmesi amacıyla iktidarı proleteryaya gönüllü olarak sürdürülmesi amacıyla iktidarı proleteryaya gönüllü olarak devredecek, ya da varlığını korumak (Ama işbirlikçi olarak devam ettirerek korumak) için "emperyalist kuvvetlerle anlaşma yolundaki, gelişmesini ve reaksiyoner tabiatını sür dürecek, sonuca bağlayacak. Elbetteki birinci yol söz konusu olamaz. Böylesi bir olasılık yoktur. Böylesi bir yolun hayal edilmesi dahi mümkün olamaz ve ancak burjuvazi ikinci yolu seçebilirdi. Ve Türkiye'de de öyle oldu. İşte Türkiye'de gerçekleşen karşı-devrim, böyle bir nesnel ortamın ürünüdür. Çağdaş dünyada burjuvazinin içinde bulunduğu böyle bir açmazın ürünüdür. Ve tahlilimizde bir çelişki yoktur. Burjuvazi, önce devrimci bir tutum almış ve fakat sonra, bu yolun kendisi için ifade ettiği anlamı bilerek karşı-devrimci yönelimini sonuca bağlamıştır.

(* *Biz Türkiye'de karşı devrim olayını tahlil ederken şu iki kriteri kullandık*

Mevcut iktidarın emperyalizm ile olan ilişkileri ne düzeydedir, niteliği itibariyle ne ifade etmektedir?

Mevcut iktidarın işçi sınıfının siyasi hareketi karşısında tutumu nedir?

30 NİSAN 1975
VİETNAM ZAFERİ

30 Nisan Saygon'un düşmesi, Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşının nihai zafer günüdür. Vietnam deyince akla savaş gelir. Küçücük küçücük çocuklarından ak saçlı ihtiyarlarına değin kadını erkeği ile bir ulusun savaşıdır bu.

Vietnam deneyinin tarihe ve halklara armağan ettiği değerli öğretiler vardır. Vietnam devriminin zaferinin ispat ettiği önemli gerçekler vardır. Her sınıf - bilinçli işçi, Vietnam devrim deneyini sadece coşku ve saygı ile anma ile yetinmez. Bu deneyin derin bir tahlilini ve kazanılan öğrenilen şeylerin kendi ülkesi koşullarına uyarlanmasını sağlamalıdır. Vietnam devrimi Marksizm - Leninizmin hazinesine zengin katkılar kazandırmıştır. Özellikle işçi sınıfının bilimsel dünya görüşünün somut koşullara uyarlanması yöntemleri konusunda bu katkılar daha da değer kazanır. Bu öğretileri kısaca şöyle sıralayabiliriz:

1- Vietnam devrimi; "kendi gücüne güven" ilkesi ile "proleter enternasyonalizmi"nin veciz biçimde birleştirildiği bir örnektir. Her ülke halkı kendi devrimini kendi başarır, fakat proleter enternasyonalizminin (çağdaş dünyada ulaştığı muazzam boyutlar da gözönüne alınırsa) desteği olmaksızın bu başarının elde edilmesi çok uzun ızdıraplı ve hattâ -geçici de olsa- önemli yenilgileri getirir. Vietnam halkının ve onun şanlı önderi proleteryanın (ve partisinin) yiğit mücadelesi olmasa idi şüphesiz Vietnam devrimi olmazdı. Ama yine şüphesiz ki, sosyalist dünya ailesinin (ve dünya ilerici kamuoyunun) desteği olmasaydı Vietnam Kurtuluş Savaşı da 1975'de başarıya ulaşamazdı.

2- Vietnam devrimi; yarı sömürge ülkelerin kurtuluşunun hangi yolla olabileceğini bir kez daha ispatlamakla kalmamıştır. Ve bu deney yalnızca devrimin yolu sorununa büyük bir örnek daha vermekle de kalmıyor. Aynı zamanda bir küçük ülkenin dahi kararlı, inatçı ve cesur bir savaşla çağın en büyük emperyalist kuvvetlerini alt edebileceğini gösteriyor. Bu zafer "Amerika yenilmez" biçimindeki emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin dünya çapındaki propagandasını kökünden yıkmıştır, tüm dünya halklarına cesaret ve umut vermiştir.

3- Vietnam devrimi; proleteryanın ve onun öncüleri proleter sosyalistlerini en büyük, kararlı, bilinçli ve yiğit vatanseverler olduğunu ispat etmiştir. II. emperyalist paylaşım savaşı sonrasında "soğuk savaş" günlerinde halkların bilincinde yok edilen, SSCB anayurt savunması, Fransız millî mukavemet hareketi gibi deneylerde şanlı bir yeri olan proleter devrimciler en büyük ve bilinçli yurtseverlerdir, gerçeğini yeniden dünya halklarına göstermiştir. "Komünistler vatansever olamaz" biçimindeki emperyalist propaganda iflas etmiştir.

4- Vietnam devrimi; emperyalistlere karşı mücadelede zaferi isteyen bir halkın çağdaş dünyada kendisine önderlik edebilecek yegâne sınıfın proleterya olduğunu göstermiştir. Burjuvazinin (bazı kesimlerinin) ara bir dönem için anti-emperyalist tutum gütsede sonunda karşıdevrimci olacağını göstermiştir.

5- Vietnam devrimi; önder sınıf olarak proleteryanın temel müttefiğinin köy emekçileri olduğunu, ittifaklar sorununun bu temel üzerinde (işçi sınıfı önderliği, işçi-köylü ittifakı) emperyalizmi ve işbirlikçilerini tecrit etme amacına yönelik en yetkin esneklik içinde ele alınması gerektiğini göstermiştir. Vietnam deneyi en geniş ittifak içinde bile proleteryanın kendisi ile burjuvazi arasındaki çelişkinin antogonist tabiatının işçi kitlelerine anlatılmasının pro-

30 NİSAN VİETNAM ZAFERİ

leterya partisinin görevi olduğunu anlatmaktadır. Bu görevin başarıldığı ölçüde sosyalizme geçişin yani devrimin kesintisiz olarak sürdürülmesinin kolay olacağını anlatmaktadır. Zaferden iki yıl sonra devrimin bugün ulaştığı yer bu görevin başarılı olarak yerine getirildiğini anlatıyor.

6- Vietnam deneyi; tüm emekçi halkların dünya çapındaki en büyük dostlarının sosyalist dünya olduğunu göstermiştir.Ülkesinde devrim yapmak yolunda olan her hareketin sosyalist dünya ile tam bir dayanışma içinde olmasının bir zorunluluk, bir ilke olduğunu göstermiştir.

Vietnam devriminin öğrettikleri kuşkusuz yalnızca bunlar değildir. O deney ciltlerle kitaplara sığmaz. Ama en önemli ders odur ki:

TARİHİ YAPAN KİTLELERDİR. SAVAŞIN SONUCUNU KİTLELER BELİRLER; SİLAHLAR DEĞİL. DÜŞMAN NE DENLİ GÜÇLÜ OLURSA OLSUN, BİLİM VE TEKNİĞİ NE DENLİ CANİCE EMELLERİNE ALET EDERSE ETSİN, HALK YENİLMEZ. YETERKİ KİTLELER PROLETERYANIN (VE ÖNCÜ PARTİSİNİN) YÖNETİMİNDE SAVAŞMAKTA OLSUNLAR. ÖRGÜTLÜ MÜCADELE EDEN HALKYENİLMEZ.

Her sınıf bilinçli işçi Vietnam devrimini öğrenmeli ve ondan gereken dersleri çıkarmalıdır.

YAŞASIN VİETNAM ve TÜRKİYE HALKLARININ KARDEŞLİĞİ!...

PASLANMIŞ SİLAH: ANTİ-KOMÜNİZM

Baş tarafı sayfa 11'de

çatısı altında savunulmasını olanaksızlaştırmıştır. Böylece parlamentoyu işbirlikçi partilerin kapalı av alanı haline getirmiştir.

Erken seçim kararının meclislerde yasalaşmasıyla birlikte burjuva partileri yurt çapında seçim mitingleri için seferber oldular. Sosyal muhalefeti parlamentonun dar sınırları içinde hapsetme anlayışında olanlar yıllardır namussuzca bir demagoji ve yalan politikasıyla önce hayali düşmanlar yaratıp, sonra bu hayali düşmana "kahramanca" (!) savaş açmış, "arşın en büyük cengaveri" edası ile ortaya çıkmışlardır. Bu konuda işbirlikçi Menderes-Bayar kliğinin DP'sinin ve onun bir devamı olan Adalet Partisinin dosyası oldukça kalabalıktır. 1946'larda başlayıp ellilerde zirveye ulaşan anti-komünizm demagojisi özellikle bilinçsiz köylü yığınları üzerinde oldukça etkili oldu ve parlamentodaki burjuva partilerinin gelişen devrimci muhalefeti kitlelerden tecrit edebilmek için kullandıkları en önemli silah olmuştur. DP, 1946'larda ortaya çıktığında doğudan gelecek "kızıl" tehlikeye karşı Amerikan emperyalizminin hürriyetçi demokrasi maskesine sığınmış, 1961'de kurulan Adalet Partisi ve 1975'te kurulan işbirlikçi MC hükümeti de emekçi yığınları uyutmada anti-komünizm demagojisine sığınmışlardır. Hatta 1969'lara gelindiğinde parlamenterizm bataklarına saplanan oportünistler bile anti-komünizm silahına sarılmaktan kendilerini alamamışlar ve işi kongrelerdeki devrimci muhalefeti "bunlar komünisttir" diyerek polise ihbar etmeğe kadar vardırmışlardır. Önce Antep'te, daha sonra Kayseri, Bursa ve Uşak'ta konuşmalar yapan CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit de bu kervana bütün yükü ile katılmış görünüyor. Özellikle Bursa konuşmasında dinleyenlere parmak ısırtan bir uslupla sosyalistlere saldırması dikkat çekicidir. Ecevit de işbirlikçi Bayarların, Mendereslerin, Demirellerin bu yıllanmış silahını benimsemiş görünüyor. Ne var ki, ABD'nin patentini taşıyan bu ithal malı anti-komünizm silihanın Demirellere, Bayarlara, Feyzioğullarına pek bir şey getirmediği ortada. Zira komünizm sızması (!) Türkiye'nin jeo-politik durumu (!) "Sovyet emelleri" seçim konuşmalarında gerekli enerji için bile sosyalist ülkelerden gelecek elektriğe muhtaç duruma düşmüşlerdir.

Türkiye de artık eski Türkiye değildir. Ne 1950'lerin, ne 1970'lerin Türkiyesidir. Dört milyonu aşkın proletaryası ile aynı sayıya varan emekçi köylü ailesi ile Ulusal Demokratik Devrim yolunda can vermeye hazır bir potansiyeli barındırıyor. 1977'lerin Türkiyesinde sosyalist kanıyla sulanmamış vatan parçası yoktur. Antep'ten, Kızıldere'den, Uşak'tan yükseliyor artık onların sesi ve 1977'lerin Türkiyesinde meydanlarda sosyalistlere söğüp saymak anti-komünizm demagojisine sarılmak ve "Bulgaristan Türklerini kurtarmak" dün Demirelleri olduğu gibi bugün de Ecevit'e yarar getirmeyecektir...

TİP büyük kongre kararları üzerine...

Baş tarafı sayfa 1'de

Bir görev ya güncel görevdir, ya da temel görev. Buna göre "demokratikleşme" sözcüğü de güncel ya da temel olmasına göre farklı anlamlar kazanacaktır.

a) "Demokratikleşme" güncel görev diye niteleniyorsa; bundan proleteryanın,demokratik hak ve özgürlükler kazanılması, geliştirilmesi ve pekiştirilmesi uğruna verdiği mücadele anlaşılır. O zaman kavramın "demokratikleşme" olarak ifade edilmesi yanlıştır. "Güncel görevimiz, demokratik hak ve özgürlükler uğruna mücadeledir" şeklinde söylemek gerekir.

b) "Demokratikleşme" temel görev diye niteleniyorsa; bundan proleteryanın ülke çapında demokrasiyi kurmak uğruna verdiği mücadele anlaşılır. Temel görev olarak söylenen bu mücadele ise devrim sorunudur. Demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması, geliştirilmesi ve pekiştirilmesi ise bu devrimin subjektif koşullarıyla ilgili günlük mücadele sorunudur.

Görevin bu iki biçiminin aynı öz üzerinde ifade edilmesi yalnızca bir metod yetersizliğini getirmekle kalmıyor, aynı zamanda görevin özünün de belirsizleşmesini sağlıyor. Ne, ne zaman, nasıl yapılacak sorusunun cevabı düşünsel bir kargaşa içinde yok olup gidiyor.

2) "Demokrasi mücadelesi anti-demokratik eğilim ve uygulamaların ekonomik kaynaklarının kurutulmasını da hedef almalıdır"

Demokrasi düşmanlığının ekonomik temellerini kurutmak, yani alt yapıyı değiştirmek bir devrim sorunudur, Oysa TİP bunu açıkça söyleyemiyor ve bu işi güncel bir sorunmuş gibi sunuyor. "... kurutulmasını da hedef almalıdır" diyerek buradaki "da" eki ile sorunu demokrasi mücadelesinin türlü hedeflerinden önemsiz biri imiş gibi gösteriyor.Böylece devrimle çözümlenecek bir sorun sıradan, önemsiz, güncel bir duruma getiriliyor.

TİP "demokrasi" ve "devrim" sözcüklerini biraraya getirmekten israrla kaçınıyor. Çünkü bu iki kavramın biraraya gelmesi "Demokratik devrim" demektir. TİP ise bunun çoktan aşıldığını söylüyor. Böylece "demokratikleşme" mücadelesinin yalnızca bir yönü ileri sürülüyor ve onun devrimle çözümlenecek olan temel yönü gözardı ediliyor. Bu ise, TİP'in reformist karakterini bir kez daha gözler önüne seriyor.

Demokrasi ya da demokratikleşmeden sözederken bu sözcükler sınıfsal nitelikleri ile birlikte söylenmelidirler. Örneğin; "Burjuva demokratik hak ve özgürlükler için güncel mücadele" "halk demokrasisi ya da ulusal demokrasi için devrim mücadelesi" "proleter demokrasisi" gibi. Pek çok anlama birden gelebilecek yuvarlak sözcüklerle konuşmak, sonra da koşullara göre bu sözcüklere anlam kazandırmaya çalışmak oportünizme özgü bir yöntemdir.

3) "Faşizmin tırmanışını önlemeye ilişkin olarak" (abç).

Bu bir ara başlık. Anlaşılmaktadır ki, "faşizm tırmanıyor" (2) görüşüne TİP de katılıyor. Proleter'in 1. sayısında "Faşizm Üzerine" başlıklı yazıda "tırmanma" teorisinin yanlışlığı ve ülke gerçeklerinden uzak oluşu yeterince sergilenmiştir.Bu rada bir kez daha belirtelim; Türkiye'de faşizm kendine bir kitle tabanı oluşturmuş ve iktidara tırmanmakta değil, bizzat iktidarda olarak yukardan aşağıya tüm topluma egemen olmaya çalışmaktadır. Yani sorun "tırmanma" değil, "yayılma, yaygınlaşma" sorunudur. Hiç kimse "TRT"yi ele geçirip, yitirdiği kitle tabanını yeniden kazanmaya çalışmıyor". Faşizm ele geçirdiği ve yayılma amacıyla kullandığı kurumlara TRT'yi de ekleyerek bu yolla kendine kitle tabanı oluşturmaya çalışıyor. Eğer faşizm tırmanıyorsa faşizme karşı mücadele onu durdurmaya yönelik olacaktır. Ve o anda iktidarda olanlara sahip çıkalacaktır. Yok eğer faşizm iktidarda ise ve yayılıyor, azgınlaşıyorsa, faşizme karşı mücadele ona saldırma, onu tecrit etme biçiminde olacaktır. Ve o anda iktidara karşı olunacak, iktidara saldırılacaktır. "Tırmanma" ve "yayılma" kavramları arasındaki faşizme karşı mücadele biçimini kökten değişik kılan fark budur.

4) Kongre kararlarının II. bölümünün 2. 3. ve 4. bentleri hep şöyle sonlanıyor; "... hesap sorulmalıdır." "... yasal kovuşturma açılmalıdır..." "... adalet önüne getirilmelidir." (abç).

Burada, tüm bunları kim yapacak sorusu akla geliyor. Son bölümde söylendiğine göre TİP, bu taleplerin gerçekleşmesi için mücadele edecekmiş. Yani bunlar birer talep (mücadele hedefi) imiş. Altı çizili sözcükler bu mücadelenin nasıl ve ne biçimde olacağı konusunda yeterince bilgi sahibi olmamızı sağlıyor. Ve hele sorunun konuş tarzındaki "düzene saygı" ifadesi bu konudaki kanaatimizi iyice pekiştiriyor. Acaba neden sözü edilen kişilerin cezalandırılması açık açık söylenmiyor? Ve hatta bu cezanın nasıl ve ne şekilde olacağı neden belirtilmiyor? Dikkatle okunursa bu bölümde MHP, Ap ve yandaşlarının açıkça suçlanmadığı da görülecektir.

Bu denli esnek, bu denli dolaylı anlatım sosyalistlerin üslubu olamaz. Burada şöyle denebilir: TİP resmi ya da yarı-resmi olarak bunların açıkça faşist olduğunu belki bin kez söylemiştir. Oysa bu cevap bizi tatmin etmiyor. Daha önce söylenenlerin TİP'in "bu en yüce organında" bir kez daha net ve anlaşılır biçimde dile getirilmemesi nedendir?

Burada en önemli soruna geliyoruz. "Faşizmin tırmanışına ilişkin olarak TİP kendisi hangi önlemi almayı düşünmüştür?" Buna ilişkin olarak "Büyük kongre elden gelen bütün çabayı göstermek üzere parti organlarını ve tek tek bütün üyelerini görevli kılar" deniyor. Bir parti üyesine bir büyük kongre "elden gelen bütün çabayı göster" derse bu hiç bir şey demektir. Bir partizan için hiç bir şey...

5) II. bölümün 6. maddesinin D bendinde şöyle deniliyor: "Siyasi partiler kanununun Anayasanın özü ve sözü ile öngörmediği tüm kısıtlayıcı ve yasaklayıcı hükümleri yürürlükten kaldırılmalıdır."

a) Hangi Anayasadan söz ediliyor? 27 Mayıs Anayasası mı? Yoksa 12 Mart Anayasası mı?

b) Sözü edilen 27 Mayıs Anayasası olsa bile O Anayasada da "özünde" ya da "sözünde" bir "sosyalist" parti için yeterli olmayan bölümler bulunabilir.

c) Hiç bir açık anlatımı kullanmadan, sözcükleri her anlama gelebilecek en yuvarlak biçimlerle söylemek konusunda gösterilen bu titizlik, hu hassasiyet aslında "düzenin yasalarına hürmet" çabasından geliyor. Bugün bir sosyalist partinin söylemesi gereken şudur: "Anayasada ve yasalardaki siyasi partilerin demokratik özgürlüklerini kısıtlayan hükümlerin kaldırılması için mücadele..."

Bugün Demirel ve benzerleri 12 Mart Anayasasını bile yetersiz görmekte ve değiştirmekten söz etmektedirler. Onlar bu işi faşistleştirmek anlamında düzenlemek istiyorlar. Bir devrimci parti ise sorunu demokratikleştirme olarak ele alabilir ve almalıdır. Bunun hiç bir yasal sakıncası yoktur.

Hiç kimse düzenle uzlaşmasını "yasal sakıncalar" la maskelemeye kalkmasın. Bu düzende neyin "yasal sakınca" neyin "değil" olduğunu uzlaşmacılardan çok daha iyi bilenler vardır, düzenin sillesini en ağır biçimde yiyerek anlamışlardır bunu.

6) II. Bölümün 7. maddesinde şöyle deniyor: "Anayasanın 2. maddesi, Türkiye Cumhuriyetinin "milliyetçi" değil "milli" bir devlet olarak tanımladığı halde, burjuva iktidarlarının şoven milliyetçi bir politika güderek burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin egemenliğini ve çıkarlarını korumak, bozuk düzenin sürekliliğini sağlamak amacıyla Doğu ve Güneydoğu illerinde uygulaya geldikleri ayrımcı ve baskıcı ırkçı şoven uygulamalara, kışkırtma ve saldırılara son verilmelidir.

Türkiye'de bir sosyalist parti ırkçılığı kınıyor. Dayandığı tez ise şöyle: "Anayasamızın ikinci maddesinde milli devlet diye tanımlanıyoruz, milliyetçi devlet diye değil. O halde şoven milliyetçi bir politika güdülmemelidir." Yani Anayasanın ikinci maddesi "milli" değil de "milliyetçi" deseydi şoven baskılar meşruiyet mi kazancaktı? (Kaldı ki Anayasanın özü diye nitelenen başlangıç kısmında "milliyetçilik" kavramının yeri vardır.) Sosyalist bir parti Ulusal Soruna bilimsel sosyalizmin ilkeleri açısından mı bakacaktır? yoksa burjuvazinin koyduğu kanunlardaki açıdan mı bakacaktır.

Irkçılığı, şovenizmi kınamak için sosyalizmin bilimi doğrultusundaki tezlere dayanarak gerekçeler göstermenin bugünkü siyasi partiler kanununa göre suç olduğu doğrudur. Bu durumda yapılması gereken şey yasanın biçimine uyduruyorum diye ilkelerin özünü çarpıtma değildir. En azından olumsuz söz söylememek olmalıdır. O yasa istenilen şekle sokulana dek, ırkçılığı, şovenist politikayı kınamak, eylemli olarak protesto etmek. Siyasi partiler kanunun o maddesinin iptali için mücadele etmek... Yapılması gereken şey budur. Eğer gerçekten bu işe niyetin varsa eylemini güçlü kıl. Böylece o eylem senin söylemeni engelleyen yasalara karşı doğruyu getirir, yasanın sosyal gerçek doğrultusunda şekillenmesini sağlar ve sen de TİP olarak "müşkül" durumlara düşmezsin.

7) II. Bölüm madde 9-A) "Geniş köylü kitlelerinin yoksulluk içinde yaşamasında ve toplumun demokratikleşmesinin; önlemede önemli etken olan adaletsiz toprak dağılımı, topraksız ve az topraklı köylülerin yararına uygun olarak düzenlenmeli, bu amaçla seçilmiş "pilot bölge" lerde değil, ülke çapında hızla uygulanacak köklü, demokratik bir toprak ve tarım reformu yapılmalıdır."

Parti programında "demokratik devrim aşaması geçilmiştir" deyip, sonra da Kongre kararlarında, "toprak ve tarım reformundan" sözetmek açık bir çelişki değil mi? Üstelik altı çizili satırlardaki gerekçeyle bunu istemek "demokratik devrim yapılmıştır" tezini yeterince yalanlamıyor mu?

8) Aynı bölüm madde 10): "Demokrasiye yönelen en büyük tehlike, anti-demokratik eğilim ve baskıların temel kaynağı emperyalizm ve büyük tekelci sermayedir. Bu en gerici güçlerin egemenliğinin yok edilmesi yolu ancak işçi ve emekçi sınıfların iktidarında köklü devletleştirmelerle açılabilir. Bununla birlikte, varolan koşullarda da emekçi halk yığınlarını ezen büyük sermaye tahakkümünün sarsılması, toplum hayatının tüm alanlardaki etkinliğinin bir ölçüde de olsa kırılması mümkündür. Tekelci faaliyetlere karşı kullanılabilecek yasal olanaklardan yararlanılmalı, yeni ve etkin yasalar çıkartılmalıdır. Büyük tekelci sermaye kuruluşları en sıkı biçimde denetlenmeli, bunun için özel kurumlar oluşturulmalı, büyük tekelci kuruluşlarla devlet işletmeleri arasındaki kamu fonlarının yağmalanmasına dayanan ortaklık ve işbirliğine son verilmeli, etkin bir vergi denetimi sağlanmalıdır.

"Bununla birlikte" diye başlayıp paragrafın sonuna dek süren bölüm özellikle önemli. 8.7.1975 tarihli demokrasi bildirgesinde sözü edilen "ekonomik kaynakları kurutma" bu söylenen önlemlerle yapılacak olsa gerek.

a) Her şeyden önce bütün bu işleri bu düzende yapmak olanaklı mı? Çok açıktır ki bu sorunun cevabı "hayır" dır.

b) "Büyük tekelci sermaye kuruluşları en sıkı bir biçimde denetlenmeli" deniliyor. Tekelci sermayenin ver olduğu bir düzende onun denetlenmesi hem de en sıkı biçimde denetlenmesi olabilir mi? Tekelci sermaye denetlenebilir mi? Bizce tekelci sermaye denetlenemez, ancak ortadan kaldırılabilir. Bu ise bir devrim sorunudur. Tüm sorunlara olduğu gibi tekelci sermaye sorununa da "denetlemek" "etkinliğini bir ölçüde de olsa kırmak" biçiminde yaklaşmak TİP'in reformist karakterini bir kez daha sergiliyor. Özellikle "tekelci faaliyetlere karşı kullanılabilecek yasal olanaklardan yararlanılmalı, yeni ve etkin yasalar çıkartılmalıdır" sözleri bir kez daha ve açıkça "düzene hürmet" i simgeliyor.

Dikkatli bir okuyucu tüm bulanıklığına rağmen "politik özgürlüklere ilişkin olarak" başlığı altında bir dizi sömürü sınırlandırma doğrultusunda, ekonomik önlemlerden söz edildiğini görecektir. İşçi sınıfının iktidarı ile gerçekleştirilebilecek olan ekonomik değişiklikleri politik önlemler olarak sunmak, devrimle çözümlenecek sorunları güncel talepler şeklinde sunmaktır. Bu ise reformizmden başka bir şey değildir.

9) Aynı bölüm madde 12): "A. Askeri hizmet süresi kısaltılmalıdır.

B. Asker ailelerine yardım tüm er ve erbaş ailelerini kapsamalı ve yardımlar asgari ücret esas alınarak devlet bütçesinden karşılanmalıdır.

C. Askeri birlikler işçilerin, köylülerin ve gençliğin demokratik-ekonomik hak ve özgürlükleri için verdikleri mücadeleyi bastırmakta kullanılmamalıdır."

Devlet sorunu sağ oportünizmin bütün çeşitlerinin ortaya çıkarılmasında çok iyi bir ayrıştırıcıdır. Hangi tür oportünizm olursa olsun devlet konusundaki tezlerine bakmak onun rengini hemen belli eder.

TİP Büyük Kongre kararlarını gözden geçirirken bilimsel devlet teorisinin bu işlevine bir kez daha tanık oluyoruz. Yukarıdaki satırları okuyan her proleter sosyalisti devletin temel öğesi ordu sorununun bu biçimde ele alınışının yalnızca revizyonizme özgü olduğunu kavrar.

Ordu konusunda söylenenler yalnızca onun şu ya da bu yönünün düzeltilmesi, reforme edilmesidir. Sosyalist bir parti ordu sorununa böyle yaklaşmamalıdır.

Bu bölümde söylenenler yalnızca temelden yanlış olmakla kalmıyor, kendi içinde bile eksik ve tutarsız bir yaklaşım olarak gözüküyor Talepler olarak söylenen sözler pratik hiç bir anlam ifade etmezken örneğin; "Ordudaki faşist gerici unsurların temizlenmesi" "erlere oy hakkı" vb. gibi somut talepler eksik bırakılmış.

10) Madde 18): "Sovyetler Birliği ile ortaklaşa hazırlanmış bulunan siyasi işbirliği belgesi bir an önce imzalanmalı ve bölgedeki tüm komşu devletlerle dostluk ve saldırmazlık anlaşmaları yapılmalıdır."

Burada kastedilen dostluk iki durum için öne-

rilmiş olabilir; birincisi bugünkü, faşist MC'nin iktidarda bulunduğu Türkiye ile örneğin faşist İran arasında, faşistlerin işbaşında bulunduğu ülkelerin aralarındaki çelişkileri uzlaştırmak dost olmalarını istemek sosyalistlerin işi değildir ve olamaz.

İkincisi, emekçi halkın iktidarda bulunduğu ülkelerle dostluk kasdediliyorsa, bu olmaz. Çünkü, farklı sosyal sistemlere sahip ülkeler barış içinde birarada yaşayabilirler ama dost olamazlar. Sorunun dostluk biçiminde konulması, Leninist barış içinde birarada yaşama ilkesinin sosyalizme yabancı yanlış bir yorumundan başka bir şey değildir.

***

TİP birinci büyük kongre kararlarının genel bir gözden geçirilmesi bizi şu sonuçlara götürüyor: Açık seçik her satırda, her paragrafta gözlenen oportünizme özgü "yuvarlaklık" ve "bulanıklık".Metnin tümü oportünizmin bu ilkel biçiminin özünden bir şey yitirmeden yeni bir yorumunu sergiliyor.Genel ile özeli karıştırma, devrim sorunu ile günün acil devrimci görevlerini özdeş gösterme, güncel somut taleplerden kopukluk genel özellikler olarak dikkati çekiyor, ve en önemlisi her bölümde özenli bir "düzene hürmet"...

(1) Burada şunu belirtelim; "Programda uygulanabilir talepler ileri sürülmelidir" tezi ile "Kongre kararları bizzat parti tarafından uygulanabilir kararlar bütünselliğidir." tezi ayrı şeylerdir.Birincisi tez reformizmdir, oportünizmdir. Öyle durumlar olur ki hiç uygulama olasılığı olmasa da parti programında, partinin niteliğinin açıkça belirlenmesi, kitlelerce kavranması için belli ilkeler yer alabilir.

(2) Bir de "faşizm tırmanıyor" sözcüğünü faşizmin azgınlaşmasını ifade etmek amacıyla kullananlar vardı. Sözümüz elbette onlara değildir. Artık "tırmanan faşizm" tüm revizyonistlerin fazim tahlillerinin ortak başlığı olmuştur.

ÖLÜM YILDÖNÜMÜNDE ŞEFİK HÜSNÜ'yü ANIYORUZ.

Şefik Hüsnü'nün ölüm yıldönümü nedeniyle "Yeni Millet Meclisinden halk ne bekliyor?" başlıklı yazısından bir bölümünü aşağıda veriyor, kendisini saygı ile anıyoruz.

"...Türk ulusunun bağımsız yaşamak hakkını yadsıyanlara karşı açtığımız kanlı mücadeleyi izleyen konferans ve görüşmeler dönemi de sona erdi. Bitmez tükenmez pazarlıklardan,göz korkutmalardan, kurnazlıklardan sonra sonunda İtilâf bezirgân hükümetlerinin açıkgöz temsilcileri iktisadî ve malî çıkarlarını sağlam kazığa bağladıklarına inanarak belirli sınırlar içinde egemenlik haklarımızı onaylayan antlaşmaya ve ona bağlı sözleşmelere imzalarını koydular. Böylece uzun zamandır süren faciaya görünüşte bir son verilmiş oluyor.

Görünüşte diyoruz. Çünkü öteden beri öne sürdüğümüz gibi, Avrupa kapitalistleri bizi bağımsız bir hükümet tanımakla,gelir kaynaklarımızı ve iş yeteneklerimizi doymaz bir iştihayla sömürmek ve dolayısıyle ekonomik bağımlılıkları altına almak isteğinden vaz geçmiş olmuyorlar. Bundan sonra barış yolu ve baskılarıyle, bize karşı, top ve tüfekle olduğundan daha müthiş bir savaş yürüteceklerdir. Bu savaş bir uluslar savaşı değil, bir sınıf savaşı olacaktır. Cephenin birinde ülke ahalisinden olan ortakları, komisyoncuları, simsarları, işbirlikçileri ve ücretli vekilleri ile birlikte hareket edecek olan Avrupa'nın kapitalist sınıfı; diğerinde de yoksul ve orta halli köylü ve işçilerimizden oluşan hemen bütün Türk halkı, yani çalışanlar sınıfı yerini alacaktır."

Lenin'in doğum yıldönümünde 28 ocak 1924'de Kremlin Askerî Okulunda yapılan "Lenin'i Anma" toplantısında, Stalin yoldaşın verdiği söylevden bazı bölümleri aşağıda sunuyoruz.

«DAĞLAR KARTALI»

DAĞLAR KARTALI

Ben Lenin'i ilk defa 1903'de tanıdım. Bu yüzyüze bir tanışma değildi; mektuplaşmayla sürdürülen bir tanışmaydı. Ama benim üzerinde derin bir izlenim bıraktı, Partideki çalışmalarım boyunca süren bir izlenim. Ben o sıra Sibirya'da sürgündeydim. 1900'lerin sonundan bu yana ve özellikle 1901'de, Iskra'nın yayınlanmasından sonraki Lenin'in devrimci eylemi konusunda bildiklerim, Lenin'in şahsında olağanüstü çapta bir adama sahip bulunduğumuz kanısına beni vardırmıştı. Ben onu sadece Parti liderlerinden biri saymıyordum, Parti'nin gerçek kurucusu olarak kabul ediyordum, çünkü Partimizin özünü ve acil ihtiyaçlarını yalnız o anlamaktaydı. Onu Parti'nin öteki liderleriyle kıyasladığım zaman, bana hep çalışma arkadaşlarından Plehanov, Martov, Akselrod ve ötekilerden iki karış daha yüksek gibi gelirdi. Onlarla kıyasladığımda Lenin, sadece liderlerden biri değildi, en yüksek çapta bir lider, savaşta korku nedir bilmeyen ve Partiyi Rus devrim hareketinin henüz keşfedilmemiş yıllarından ileriye doğru yürekle götüren bir dağlar kartalıydı. Bu izlenim beni öylesine kavradı ki, yurt dışında bir siyasi sürgün olarak yaşayan yakın bir dostuma yazarak bundan söz etmenin gereğini duydum ve kendisinden bu konuda ne düşündüğünü sordum. Kısa bir zaman sonra ben Sibirya'da sürgün yerime vardığım sırada -bu 1903'ün sonlarındaydı- dostumdan tutkulu bir mektup aldım, Lenin'in yazdığı basit ama derin ifadeli mektubu da birlikte geldi. Öyle anlaşılıyor ki, dostum mektubunu Lenin'e göstermişti. Lenin'in notu nispeten kısaydı, ama Partimizin pratik çalışmasını yürekli bir eleştirisini ve hemen önümüzdeki gelecekte bütün bir parti çalışma planının açık seçik bir özetini ihtiva ediyordu. Ancak Lenin en çapraşık konuları bu kadar basit ve açık şekilde, bu kadar özet ve yüreklice, bir cümlenin konuşmadığı, silah patlar gibi patladığı tarzda ifade edebilirdi. Bu basit ve yürekli mektup, Lenin'in Partimizin dağlar kartalı olduğunun inancını güçlendirdi. Eski bir yer altı militanı alışkanlığıyla Lenin'in bu mektubunu, birçok başka mektupları gibi alevlere havale etmiş olmamdan ötürü üzgünüm.

Lenin'le tanışmam o zamandan başlar.

İLKELERE BAĞLILIK

Parti liderleri, partilerindeki çoğunluğun görüşünü hesaba katmamazlık edemezler. Çoğunluk, gözönünde tutulmadan edilemeyecek bir güçtür. Lenin bunu herhangi bir parti lideri kadar anlamıştı.. Ama Lenin çoğunluğun esiri değildi, özellikle o çoğunluğun ilke temeli olmadığı zamanlar. Partimiz tarihinde öyle zamanlar olmuştur ki, çoğunluğun görüşü, ya da partinin geçici çıkarları proletaryanın temel çıkarlarıyla çelişmiştir. Böyle durumlarda Lenin hiç duraksama göstermezdi ve kararlılıkla Partinin çoğunluğuna karşı ilkeyi savunurdu. Üstelik o, böyle durumlarda, herkese karşı tek başına dikilmekten de korkmazdı.Çünkü o, sık sık söylediği gibi, "ilkeye dayanan siyasetin biricik doğru siyaset olduğunu" gözönünde bulunduruyordu.

Şu iki olay bu bakımdan karakteristiktir.

Birinci Olay: 1909-11 dönemindeydi, partinin karşı-devrim tarafından ezildiği ve tam bir çözülme halinde olduğu dönemde. Bu, Partiye inançsızlık dönemiydi. Partiden büyük gruplar halinde sadece aydınların değil, ama kısmen işçilerin de ayrıldıkları bir dönemdi; gizli örgütün gereğinin inkâr edildiği, bir likidatörlük ve çöküş dönemiydi. Sadece menşevikler değil, bolşevikler bile, ço-

ğunlukla işçi sınıfı hareketiyle bağları kopmuş olan bazı hizip ve eğilimlerden öte bir kuvvet teşkil etmiyorlardı. Bildiğiniz gibi gizli partiyi tamamen dağıtma ve işçileri iktidardan icazetli liberal bir stolipin partisi içinde örgütlendirme fikri bu dönemde ileri sürülmüştür. Lenin o sıra genel salgın hastalığa tutulmayan ve şaşılacak bir sabır ve olağanüstü sebatla Partinin dağılmış ve sarsılmış kuvvetlerini toplayarak, işçi sınıfı hareketi içinde her türlü partiye karşı eğilimle mücadele ederek ve görülmedik yüreklilikle ve eşsiz azimle Parti fikrini savunarak Parti bayrağını yükseklerde tutan tek kişiydi.

Bildiğimiz gibi Parti fikrini savunarak Parti bayrağını yükseklerde tutan tek kişiydi.

Bildiğimiz gibi Parti fikri uğruna girişilen bu mücadeleden sonunda Lenin, muzaffer çıkmıştır.

İkinci Olay: Bu 1914-17 dönemiydi, emperyalist savaşın olanca hızıyla sürdüğü ve sosyal-demokrat ve sosyalist partilerin hepsinin, ya da hemen hemen hepsinin genel şoven milliyetçi histeriye kapıldıkları ve kendi memleketlerinin emperyalizminin hizmetine girdikleri bir dönemdi. Bu ikinci Enternasyonalin bayrağını kapitalizmin önünde yerlere indirdiği ve Plehanov, Kautsky, Guesde vb. gibi kimselerin bile şovenizm dalgasına dayanamadıkları bir dönemdi. Lenin o dönemde sosyal-şovenizme ve sosyal-pasifizme karşı kesin mücadeleye girişen, Guesde'lerin ve Kautsky'lerin ihanetini açığa vurup suçlayan ve iki cami arasında binamaz "devrimcilerin" korkaklığını eleştiren biricik kimseydi. Lenin kendisini önemsiz bir azınlığın desteklediğini biliyordu. Ama onun için bu önemli değildir. Çünkü o, önünde bir geleceği olan biricik doğru politikanın, tutarlı enternasyonalizm politikası olduğunu, biricik doğru politikanın ilkeye dayanan politika olduğunu biliyordu.

Bildiğimiz gibi yeni bir Enternasyonalin kurulması uğruna bu mücadelede de sonunda muzaffer olan Lenin'dir.

"İlkeye dayanan politika biricik doğru politikadır" ... İşte Lenin, bu formülle "zaptedilmez" kaleleri hücumla zaptetti ve proletaryanın en iyi unsurlarını devrimci marksizme kazandı.

YIĞINLARA GÜVENME

Teoriciler ve parti liderleri, ulusların tarihlerini bilenler ve devrimler tarihini baştan sona kadar okumuş olanlar, bazan kötü bir hastalığa tutulurlar bu hastalığa yığınlardan korku hastalığı

yığınların yaratıcı gücüne inançsızlık hastalığı denir. Bu, bazan liderlerin *devrimler tarihini gerektiği gibi*

yığınların yaratıcı gücüne inançsızlık hastalığı denir. Bu, bazan liderlerin, devrimler tarihini gerektiği gibi okumamış olabilen ama gene de kader tarafından eski düzeni yıkma ve yenisini kurmayla görevlendiren yığınlara karşı aristokratça bir tavıra sebep olur. Bu aristokratça tavır, unsurların kopup başıboş hareket etmesinden, yığınların gerektiğinden çok şeyi tarhip etmesinden, korkudan ileri gelir; yığınlara kitaplardan bir şeyler öğretmeye çalışan, ama kendisi yığınlardan bir şeyler öğrenmeye yanaşmayan bir vasi rolü oynamą isteğinden ileri gelir.

Lenin bu liderlerin tam tersiydi. Ben, Lenin kadar proletaryanın yaratıcı gücüne, devrimci yeteneğine ve sınıf önsezisine derin inancı olan başka bir devrimci bilmiyorum. Ben, Lenin kadar "devrim kaosunu" ve "yığınların başına buyruk davranışlarının meydana getirdiği kargaşalığın" kendini beğenmiş eleştiricilerini kötüleyen başka bir devrimci bilmiyorum. Bir konuşma sırasında arkadaşlardan birinin "devrimi normal bir düzenin izlemesi gerektiğini" söylemesi üzerine Lenin acı alayla, şöyle demişti: "Devrimci geçinen kimselerin tarihte en normal düzenin devrimci düzen olduğunu unutmaları üzüntü duyulacak bir şeydir."

İşte Lenin'in yığınlara tepeden bakanları ve onlara kitaplardan hocalık etmeye çalışanları küçümsemesi bundan ötürüdür. Ve Lenin'in durmadan tekrarladığı şu öğüdü de bundan ileri gelmektedir: yığınlardan öğreniniz, onların hareketini anlamaya çalışınız, yığınların mücadelesinin pratik tecrübesini dikkatle inceleyiniz.

Yığınların yaratıcı gücüne inanç .... işte Lenin'in ilkel kuvvetleri anlamasına imkân veren ve bu güçlerin hareketini proleter devrimi kanalına yöneltmesini, mümkün kılan şey, onun eyleminin bu özelliğiydi.

(Devamı arka sahifede)

DEVRİM DEHASI

Baştarafı s. 23'de

Lenin devrim için doğmuştu. O, gerçekten devrimci patlayışların dehasıydı ve devrimi yönetme sahatının en büyük us tasıydı. O hiç bir zaman devrimci ayaklanmalar zamanlarında olduğu kadar kendisini özgür ve mutlu hissetmemişti. Elbette ki, bununla, Lenin'in bütün devrimci ayaklanmaları eşit olarak onayladığını, ya da onun her zaman ve her türlü şartlar altında devrimci patlayışlardan yana olduğunu demek istemiyorum. Kastettiğim asla bu değildir. Demek istediğim Lenin'in o parlak kavrayış ve sezisinin, devrimci atlayışlar zamanlarında olduğu kadar hiç bir zaman o kadar açıkça meydana çıkmadığıdır. Devrimci ayaklanmalar esnasında o sanki çiçekler gibi açardı, ne olacağını önceden görürdü, sınıfların hareketini ve devrimin çizeceği muhtemel zikzakları sanki avucunun içindeymiş gibi sezerdi. Partimiz çevrelerinde haklı olarak şöyle denirdi: yük selen devrim dalgasında Lenin suda balık gibi yüzer.

İşte Lenin'in taktik sloganlarının "şaşılacak" açıklığı ve onun devrimci planlarının "şaşılacak" yürekliliği bundan ötürüdür.

ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK

Lenin'le ilk defa Aralık 1905'de Tammerforz'daki (Finlandiya) Bolşevik Kongresinde yüzyüze karşılaştım. Partimizin dağlar kartalını, büyük adamı, sadece siyasî bakımdan büyük değil, muhayyelemde Lenin'i bir dev olarak canlandırdığım için, fizik anlamda da büyük adamı görmeyi umuyordum. Alelâde görünüşlü bir adamla, boyu ortadan kısa, sıradan fanilerden hiç bir şekilde, görünüştü hiç bir şekilde ayırdedilemeyen bir adamla karşılaşınca ne büyük hayal kırıklığına uğradım...

"Büyük adamın" toplantılara geç gelmesi âdet sayılır; öyle ki, toplantılardakiler gelişini nefeslerini tutarak bekleyeceklerdir; ve sonra, büyük adam içeri girmeden hemen önce, ihtar fısıltısı her tarafı saracaktır: "Şişşş!. Susunuz!.. Geliyor." Bir etki yarattığı, saygı telkin ettiği için bu merasim bana pek gereksiz gelmezdi. Lenin'in kongreye delegelerden önce geldiğini, bir köşeye oturduğunu ve konferanstaki ön sıradan delegelerle, alçakgönüllülükle konuşmaya, sıradan konular üzerinde konuşmaya daldığını öğrenince ne büyük hayal kırıklığına uğradım. Bunun bana o sıra bazı temel kuralların ihlâli gibi geldiğini sizden gizlemeyeceğim.

Bu sadeliğin ve alçakgönüllüğün, bu göze çarpmamaya çalışmanın, ya da hiç değilse göze çarpmaya çalışmamanın ve kendi yüksek mevkiini belirtmemenin, yeni yığınların, bu özelliğin sade ve alelâde insanlar yığınlarının, insanlığın "en derin katlarının" yeni tipte lideri olarak Lenin'in en güçlü yanı olduğunu ancak sonraları anlayabildim.

"...EMEKÇİ SINIF HAREKETİ İÇİNDEKİ BURJUVALAR VE OPORTÜNİSTLER MARKSİZMİ TAHRİF ETMEKTE BİRLEŞİRLER. BU ÖĞRETİNİN DEVRİMCİ NİTELİĞİ VE DEVRİMCİ RUHUNU İHMAL EDERLER, YOK EDERLER VE ÇARPITIRLAR. BURJUVAZİ TARAFINDAN KABUL EDİLEBİLECEK YÖNLERİNİ ORTAYA KOYARLAR VE YÜCELTİRLER." *(V. İ. Lenin)*

Sahibi: Arif DEMİR * Sorumlu Yazıişleri Müdürü: H. Haldun DAŞMAN * Yazışma ve İsteme Adresi: Şair Nedim Sokak, No. 4-A Aşağıayrancı, ANKARA * Dağıtım: ANKARA - Ankara Dağıtım, ISTANBUL - TAN-DA * Baskı: Matbaası - ISTANBUL Fiyatı: 5 TL. * Son baskı tarihi: 14/5/1977.